

سلسله مباحث
امامت و مهدویت

انتظار عامل مقاومت

آیت الله العظمی لطف الله صافی گلپایگانی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سلسله مباحث امامت و مهدویت (۱۰)

انتظار

عامل مقاومت

حضرت آیت الله العظمی

آقای حاج شیخ لطف الله صافی گلپایگانی

سرشناسه	: صافی گلپایگانی، لطف الله، ۱۲۹۷.
عنوان و نام پدیدآور	: انتظار عامل مقاومت / لطف الله صافی گلپایگانی.
مشخصات نشر	: قم: مسجد مقدس جمکران، ۱۳۸۹.
مشخصات ظاهری	: ۷۶ ص
فروست	: سلسله مباحث امامت و مهدویت ۱۰.
شابک	: ۳-۳۰۴-۹۷۳-۹۶۴-۹۷۸
وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا	
یادداشت	: کتاب حاضر در سال‌های مختلف، توسط ناشران متفاوت منتشر شده است.
موضوع	: مهدویت - انتظار
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۸۹ الف ۲ ص / BP۲۲۴/۴
رده‌بندی دیوینی	: ۲۹۷/۴۶۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۱۹۵۵۷۴

سلسله مباحث امامت و مهدویت

- ◀ نام کتاب: انتظار عامل مقاومت
- ◀ مؤلف: آیت الله العظمی لطف الله صافی گلپایگانی
- ◀ صفحه آرا: امیر سعید سعیدی
- ◀ ناشر: انتشارات مسجد مقدس جمکران
- ◀ چاپخانه و شمارگان: وفا / ۳۰۰۰ جلد
- ◀ نوبت و تاریخ چاپ: دوم / تابستان ۱۳۹۰
- ◀ قیمت: ۹۰۰ تومان
- ◀ شابک: ۳-۳۰۴-۹۷۳-۹۶۴-۹۷۸
- ◀ مرکز پخش: انتشارات مسجد مقدس جمکران
- ◀ تلفن و تمایز: ۰۷۲۵۳۷۰۰، ۰۷۲۵۳۳۴۰-۲۵۱
- ◀ قم - صندوق پستی: ۶۱۷

فهرست مطالب

۷	مقدمه
۱۱	پیشگفتار
۱۵	پیام منتظر
۱۸	مناجات و نیایش
۲۸	به سوی هدف‌های اسلامی
۲۸	به سوی هدف‌های اسلام
۲۹	پیروزی اسلام بر همه ادیان
۳۴	انتظار، عامل پایداری در برابر رهبری‌های فاسد
۳۶	انتظار و وعده الهی
۳۹	آینده جهان در کلام الهی
۴۶	انتظار، عامل مبارزه با فساد و انحراف
۴۷	انتظار عامل مبارزه با فساد و انحراف
۴۸	حرمت بازگشت به فرهنگ جاهلی
۵۳	مقاومت، در برابر بازگشت به جاهلیت
۵۷	ارزش انتظار در قرآن و حدیث
۵۹	ارزش انتظار

۶ ■ انتظار عامل مقاومت

۶۱	اسلام و انتظار
۶۹	انتظار جامعه شیعه
۷۲	عامل بقا
۷۳	دیدگاه وسیع
۷۴	تیمه شعبان

مقدمه

بسمه تعالی وله الحمد

پس از رحلت رسول خدا ﷺ و شهادت امیرالمؤمنین و سیدالشهدا علیه السلام تا امروز، ریشه تمام حرکات و نهضت‌های شیعه و مسلمین، علیه باطل و استثمارگران، همین فلسفه اجتماعی انتظار و عقیده به ادامه مبارزه حق و باطل تا پیروزی مطلق بوده است. از متن کتاب

"انتظار" حالتی است که از ترکیب ایمان و اعتقاد به مبانی دین و ولایت امام زمان، و شوق و علاقه به ظهور و حکومت و زیست و همراهی با اهل بیت علیهم السلام، تنفر از وضع موجود (غیبت امام) و توجه به نقص و فساد و تباهی آن سرچشمه گرفته، و در وجود انسان شعله می‌کشد و انواع دگرگونی‌ها را در حالت قلبی، اندیشه و آمال انسانی، رفتار فردی و تلاش اجتماعی انسان ایجاد می‌نماید که بحث و سخن از آنها نیازمند به حال و مجال بیشتری است.

این کتاب که در مقام بیان ارزش و اهمیت انتظار مؤمنین برای ظهور مولا، حضرت ولی عصر امام زمان علیه الصلاة والسلام - می‌باشد، در

بررسی اثرات انتظار، به تبیین تأثیرات اجتماعی آن پرداخته، این امر را از زوایای گوناگون روشن می‌سازد، و تعهدات و وظایف یک منتظر را در قبال مقدمات ظهور و جامعه جهانی و مسلمین آشکار می‌گرداند.

این کتاب که نخستین بار، سال‌ها پیش‌تر از این، در دوره ننگین طاغوت منتشر شده بود، هم اکنون برای بار دیگر با تغییراتی اندک به خدمت منتظران و علاقمندان به آستان قدس امام زمان، حضرت ولی عصر - عجل الله تعالی فرجه الشریف - تقدیم می‌گردد.

«الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي يُؤْمِنُ الْخَائِفِينَ وَيُنَجِّي الصَّالِحِينَ، وَيَرْفَعُ الْمُسْتَضْعَفِينَ وَيَضَعُ الْمُسْتَكْبِرِينَ، وَيُهْلِكُ مُلُوكًا وَيَسْتَخْلِفُ آخِرِينَ»؛^۱

«سپاس خدا را که بیمناکان را ایمنی، و شایستگان را رهایی می‌بخشد و مستضعفین را بلند می‌گرداند، و مستکبرین را فرو می‌کشد و پادشاهانی را هلاک می‌کند، و دیگران را به جای آنها می‌نشانند».

«هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ»؛^۲

«او (خدا) است آنکه پیامبر خود را با دین حق به هدایت خلق فرستاد تا دین حق را بر تمام ادیان غالب و پیروز گرداند، اگرچه مشرکان کراهت داشته باشند».

۱. از دعای افتتاح، مروی از حضرت مهدی علیه السلام.

۲. سوره توبه، آیه ۲۳.

«وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ
الصَّالِحُونَ»^۱

«به تحقیق در زبور، پس از ذکر (تورات) نوشتیم که زمین را بندگان
شایسته من به ارث می‌برند».

«ثَلَاثٌ مِنْكُمْ فِيهِ وَجَدَ حَلَاوَةَ الْإِيمَانِ:

أَنْ يَكُونَ اللَّهُ وَرَسُولَهُ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِمَّا سِوَاهُمَا،

وَأَنْ يُحِبَّ الْمَرْءَ، لَا يُحِبُّهُ إِلَّا اللَّهُ،

وَأَنْ يُكْرِهَ أَنْ يَعُودَ فِي الْكُفْرِ بَعْدَ إِذْ أَنْقَذَهُ اللَّهُ مِنْهُ كَمَا يُكْرِهَ أَنْ يُلْقَى

فِي النَّارِ»^۲

«سه صفت است که در هر کس باشد، شیرینی ایمان را چشیده است:

۱- خدا و پیامبر خدا نزد او، از هر چیز و هر کس محبوب‌تر باشند.

۲- هر کس را دوست دارد، برای خدا دوست داشته باشد.

۳- بعد از نعمت اسلام، از بازگشت به کفر (ارتداد و ارتجاع) کراهت

داشته باشد، چنانچه افکنده شدن در آتش را کراهت دارد».

۱. سوره انبیاء، آیه ۱۰۵.

۲. حدیث نبوی، الجامع الصغیر، ص ۱۳۵، حرف الثاء.

پیشگفتار

درک صحیح، شناخت درست، توجیه و تعبیر معقول، تفسیر دقیق و واقعی الفاظ و واژه‌ها و اصطلاحات اسلامی، بر هر مسلمان و هر کس که بخواهد به روح تعالیم اسلام، حقیقت مکتب، برنامه‌های تربیتی، اجتماعی، اخلاقی، مدنی، معنوی و مادی آن آشنا شود، لازم است. چنانچه فهم جوانب ایجابی و سلبی و مثبت و منفی دین، ارتباط آن با عمل و ترقی و کمال، بهبود زندگی، عدالت اجتماعی، بهتر زیستن و ظهور ارزش‌های انسانی، همه و همه منوط به دریافت درست این اصطلاحات است.

اگر مفاهیم واقعی واژه‌های اسلامی و معانی آنها درک شود، اشتباهات و سوء تفاهماتی که در شناخت دین و مقاصد آن برای جمعی پیش آمده، مرتفع گشته و هدف‌های واقعی و مقاصد حقیقی دین معلوم می‌گردد. و اگر الفاظ و اصطلاحات دینی به طور صحیح درک نشود و با مفاهیم نادرست عرضه شود و نادانان یا مغرضان، آن را به صورت دیگر جلوه دهند، زیان آن از گمراهی صریح کمتر نخواهد بود؛ زیرا موجب سوء ظن و بدگمانی و برداشت‌های غلط و ناروا از دین می‌گردد؛ تا آنجا

که مترقی‌ترین و کامل‌ترین مکتب را عامل انحطاط، زبونی، بی‌عدالتی و نابرابری می‌پندارند؛ و حقیقتی را که عامل ایجابی و عملی و نشاط‌بخش و انقلابی است، عامل سلبی و منفی و رکود و سکون و وقوف و کناره‌گیری می‌شمارند.

از این نظر، معرفی مفاهیم واقعی هدف‌ها و تعلیمات و ارشادات دینی در هر رشته، و ارتباط آن با عمل و اخلاق و تحرک و فعالیت و کوشش و مبارزه و مقاومت و جهش و پیشرفت، کمال اهمیت را دارا است؛ به خصوص در زمان ما که بیگانگان می‌خواهند با تلقینات و تبلیغات سوء و غرض‌آلود، جامعه و به ویژه نسل جوان را گمراه و از آگاهی‌های کافی پیرامون اصطلاحات و شعائر دین محروم نمایند، در معرفی مفاهیم یاد شده، توجه و دقت بیشتر لازم است.

این مفاهیم که انحراف از درک حقایق آنها مساوی با گمراهی در اصل دین، و یا رشته‌های اساسی و مهم آن است و باید نسل جوان که جویای حقیقت و طالب کمال و ترقی و آگاهی است، در فهم آن یاری شود، بسیار است، مانند:

زهد، قناعت، توکل، تسلیم، قضا و قدر، علم غیب، شفاعت، ولایت، خلافت، امامت، وصایت، تقیه، دعا، زیارت، نظام مستمر حکومتی اسلام در عصر حضور امام و عصر غیبت، فلسفه غیبت امام، روش تشیع و شیعه بودن، مرجعیت و ... و از جمله: انتظار ظهور یا انتظار فرج و قیام حضرت مهدی اهل بیت و قائم آل محمد علیه السلام است.

اگرچه اصالت مفهوم این انتظار، هنوز کم و بیش و به حسب مراتب معارف و آگاهی‌های افراد، در اذهان محفوظ مانده است؛ ولی به گمان بسیاری، تلقی و برداشت اکثر جامعه از آن - چنان که باید - سازنده و مثبت نیست و جوانب سلبی و منفی آن نیز که از تعلیمات اساسی و مترقی اسلام و مبارزات سلبی رهبران دین سرچشمه می‌گیرد، نادرست و غیر از آنچه باید باشد، عرضه شده است و در جهت جنبش و تحرّک، قدم به پیش نهادن، مجاهده، امر به معروف و نهی از منکر، ثبات قدم و پایداری، حبّ فی الله (محبت به خاطر خدا)، بغض فی الله (دشمنی به خاطر خدا) و قطع رابطه با اعداء الله از آن بهره‌برداری نشده؛ بلکه آن را عامل سکون و سکوت، سازش‌کاری، وقوف، تسلیم، مدارا کردن با ستمگران، رضایت دادن به وضع موجود و فراموش نمودن اهداف عالی اسلام معرفی کرده بودند.

جشن و چراغانی نیمه شعبان و خواندن دعای تدبیه را وسیله خاموش کردن آتش اعتراض، و ایجاد آرامش موقت و مسکن نگرانی‌ها و نارضایتی‌های جامعه از بی‌عدالتی‌ها و فشارها و نابرابری‌ها و مفاسد دیگر می‌پنداشتند، که شور و هیجانی را که باید بر قوّت و حدّتش افزود تا همه تباهی‌ها و نابسامانی‌ها و بشرپرستی‌ها و استعبادها و استضعاف‌های گوناگون را بر باد دهد، فرو می‌نشانند و بر آتش روحانی و مقدسی که اسلام برای سوختن کاخ‌های ستم و استضعاف برافروخته و باید همیشه روشن و روشن‌تر شود، آب می‌ریزد.

لذا برای رفع هرگونه سوء تفاهم و درک مفهوم واقعی انتظار و تأثیر آن در اصلاح اجتماع؛ بلکه انقلابات اجتماعی و سیاسی و تقویت اراده و تربیت افراد مبارز و سرسخت و شکست ناپذیر، و شناخت فلسفه مراسم جشن و چراغانی و خواندن دعای ندبه و توسلات و توجّهات، و عرض ادب‌ها به ساحت مقدّس و بعظمت حضرت بقیة الله في الارضین - ارواحنا له الفداء - بخشی از کتابی را که در دست تألیف دارم، به کسانی که می‌خواهند از مفهوم صحیح انتظار، ظهور و ارزش حقیقی آن آگاه گردند، تقدیم می‌نمایم.

پیام منتظر^۱

بیا صبا پسر از این گدا یکی پیغام
بسوی پادشه مُلک جان، امام انام
که ای طفیل وجود تو آنچه در گیتی است
که ای یگانه دوران و مقنن ایام
کنون که صفحه گیتی است پر ز جور و ستم
ز عدل و داد به عالم نمانده غیر از نام
فساد کرده جهان را چو شام هجران تار
صلاح رفته چو روی تو در عالم حجاب غمام^۲
چه شامها که به امید وصل گشت سحر
چه صبحها که نمودیم در فراق شام
تسو آفتاب و جودی، روا مدار دگر
بیه زیر سایه غیبت کند رخ تو مقام

۱. اشعار از قصیده «پیام منتظر» از دیوان عالم فقیه، مرحوم آیت الله آقای آخوند ملا محمد جواد صافی رحمته والد مؤلف کتاب است.

۲. غمام: ایر تیره.

نهیم در ره تو چند دیده امید
در انتظار تو تا کی به سر بریم ایام؟
خوش است گر بنمایی به عشاقان رویی
که جلوه‌ایش کند زنده دل خواص و عوام
به کعبه تکیه نمایی و مخلصان بینی
پی طواف درت بسته سر به سر احرام
در آرز پرده که از دین نماند رسم و اثر
به جان دشمن دون، زن شرر ز برق حسام^۱
بیا که از تو شود پر ز عدل و داد جهان
بیا که از تو شود، فتنه جهان آرام
بیا که از تو شود نسخ، رسم استبداد
جهان در آید در زیر پرچم اسلام
بیا که منتظران را به لب رسید نفس
بیا که طاقت ما طاق گشت و صبر تمام
بیا و قطع نما ریشه‌های استضعاف
برای یاری دین خدا، نما اقدام
به یک نظر ز تو من قانعم شها، لطفی
خجسته آن که به دیدار خود کنی اش اکرام

چنود جهل نموده است روح من تسخیر
هوای نفس ز عقلم ربوده است زمام
کنم چه چاره به محشر ولات حین مناص^۱
کجا پناه برم من، و لیس لی معصام^۲
مگر ولای تو زین مستمند گیرد دست
به این وسیله ز یزدان نمایم استرحام^۳
اگر به "صافی" مسکین نظر کنی شاید
که از ولایت تو یافت دینش استحکام

۱. «و نیست آن زمان، زمان قرار و پناهندگی».

۲. «و نیست برای من پناهگاه».

۳. استرحام: طلب رحمت و دلسوزی.

مناجات و نیایش

«اللَّهُمَّ أَظْهِرْ بِهِ دِينَكَ وَسُنَّةَ نَبِيِّكَ، حَتَّى لَا يَسْتَخْفِيَ بِشَيْءٍ مِنْ
الْحَقِّ مَخَافَةَ أَحَدٍ مِنَ الْخَلْقِ»؛^۱

«خدایا به سبب ظهور مهدی منتظر علیه السلام دین خود و سنت
پیغمبر را آشکار کن، آن چنان که از بیم احدی از خلق، چیزی
از حق پنهان نگردد، و حق گویی و حق پرستی در همه جا
و برای همه کس آزاد باشد».

«اللَّهُمَّ إِنَّا نَرْغَبُ إِلَيْكَ فِي دَوْلَةِ كَرِيمَةٍ، تُعِزُّ بِهَا الْإِسْلَامَ
وَأَهْلَهُ، وَتُذِلُّ بِهَا النِّفَاقَ وَأَهْلَهُ، وَتَجْعَلُنَا فِيهَا مِنَ الدُّعَاةِ إِلَى
طَاعَتِكَ وَالْقَادَةِ إِلَى سَبِيلِكَ، وَتَرْزُقُنَا بِهَا كَرَامَةَ الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ»؛^۲

«خدایا! ما از تو دولت با کرامتی می خواهیم که به آن، اسلام
و اهل اسلام را عزیز گردانی، و نفاق و اهل نفاق را خوار
سازی، و ما را در آن دولت از دعوت کنندگان به سوی طاعتت

۱. دعای افتتاح، مروی از حضرت مهدی علیه السلام.

۲. دعای افتتاح، مروی از حضرت مهدی علیه السلام.

و رهبران به سوی راهت قرار دهی، و کرامت دنیا و آخرت
روزی فرمایی:»

خدایا! تو را سپاس می‌گوییم و هر کار و هر سختی را فقط با نام تو
آغاز می‌کنیم و جز تو را نیایش و پرستش نمی‌نماییم و از غیر تو یاری
نمی‌خواهیم.

چقدر از حقیقت و آزادی دور افتاده‌اند آنان که سخنان و کارهایشان
را به نام سرکشان و ستمگران می‌کشایند و به شرک و بت‌پرستی
می‌گیرایند، و در برابر نابکاران و استضعاف‌گران به تملق و چاپلوسی
و مدح و نیایش می‌ایستند و شرافت انسانیت خود را به طمع مال و مقام
نابود می‌کنند.

خدایا! به بندگان برگزیده و نیک و فروتنی که وجودشان از استکبار
و استعمار و استبداد و استضعاف دیگران منزّه است، و به نمونه‌های
رحمت و مهر و برابری و برادری و انسان دوستی و خیرخواهی؛ به
پیامبرانی که برای راهنمایی بشر و آزادی انسان‌ها از ذلت و اسارت
فرستاده‌ای، خصوصاً گرامی‌ترین و عزیزترین بنده‌ات، سر حلقه
اصفیا، خاتم انبیا محمد مصطفی و خاندان پاک و پاکیزه‌اش درود
می‌فرستیم.

و به آن شخصیت عظیمی که به فرمان تو کاخ‌های ستمگران را
ویران، و بیدادگری و فساد و استبداد را ریشه‌کن می‌سازد و جهان را در
پناه حکومت اسلام و نظامات قرآن، از شرّ کفر و شرک و رژیم‌های

فاسد و نظامات استعبادی و غیر انسانی نجات می دهد، حضرت ولی عصر و امان دهر، صاحب الامر حجة بن الحسن العسکری - ارواح العالمین له الفداء - صلوات و سلام عرض می کنیم.

خداوند! این آیه از کتاب بزرگ تو است:

﴿وَتُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضِعُوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ﴾^۱

«و چنین می خواهیم که بر آنان که در زمین به استضعاف گرفته شده اند، منت گذاشته و آنان را پیشوایان و وارثان زمین قرار دهیم».

بارالها! تو وعده داده ای به آنان که در این زمین استضعاف می شوند و حقوق و آزادی و موجودیت شان مورد تعرض و دستبرد واقع می شود، منت گذاری و آنان را پیشوایان و وارثان زمین قرار دهی. تو خواسته ای که ضعیفان، و آنان که از حقوق خود محروم شده اند، با ظهور مهدی - عجل الله تعالی فرجه الشریف - ناگهان به پا خیزند و انقلاب کنند و با بزرگ ترین نهضت آزادی بخش، طاغیان و یاغیان و جباران را از صفحه زمین براندازند و به حیات زورمندان ستم کیش و قوی پنجگان ددمنش پایان دهند، و قصرهایشان را بر سرشان ویران، و جهان را از آلودگی عناصر کثیف ناپاک، پاک سازند.

آفریدگارا! تو وعده داده‌ای که مؤمنان و پندگاران صالح و شایسته‌ات را به رهبری مهدی آل محمد - صلوات الله علیهم اجمعین - در زمین خلافت دهی تا نهضت جهانی اسلام را علیه پیدادگران و کسانی که حقوق ضعیفا را پامال، و بر آنها به زور حکومت می‌کنند.

و علیه سرمایه‌دارانی که اموال ملت‌ها را به یغما برده و رباخوارانی که با سرمایه‌گذاری در بانک‌ها، خون نیازمندان بی‌نوا را مکیده و به تهیدستان و افتادگان رحم نمی‌نمایند.

و علیه دانشمندانی که علم خود را وسیله کسب مال و جاه، و تقرب به فرمانروایان، و توجیه تجاوزات آنها قرار داده، و در برابر منکرات و ستمگری‌ها و فحشا و هتک نوامیس و تجاوز به احکام تو، قفل خاموشی بر دهن زده‌اند.

و علیه آنان که با حکومت و احکام تو مخالفت می‌کنند.

و علیه اجتماعات فاسدی که زن و مردش در منجلاب فساد و فحشا، ناپکاری، بی‌عفتی و بی‌حجابی و خودفروشی غوطه‌ور شده‌اند، آن‌چنان انقلابی بی‌امان و دگرگون‌کننده و وسیع و همه‌جانبه برپا کنند که به تمام بدبختی‌ها، نابسامانی‌ها، نابرابری‌ها، بوالهوسی‌ها و تبعیضات خاتمه دهند، و رعب و وحشت و ترس و بیم بشر را از شکنجه و آزارهای روحی و جسمی، به امن و آرامش تبدیل سازند.

خدایا! این سخن محکم و مؤکد تو است:

﴿وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ

لَيْسَتْخَلِفْتَهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
وَلَيَمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ
خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا؛^۱

«خداوند به کسانی از شما که ایمان آورده و عمل صالح انجام دهند، وعده داده است که حتماً ایشان را در زمین جانشین و خلیفه قرار دهد. همان گونه که پیشینیان را خلافت بخشید و دینشان را که برایشان انتخاب کرده و پسندیده است، پابرجا و برقرار سازد و آن چنان ترس و ناامنی آنان را به آرامش و امنیت تبدیل کند که فقط مرا پرستیده و هیچ چیز را شریک من قرار ندهند.»

الها! پایان امور از برای تو و بازگشت همه به سوی تو و سرانجام نیک برای پیندگان و پرستندگان تو است، آنان که زمامداری و حکومتشان بر اساس پرستش تو و نظام اجتماعی و اقتصادی و سیاسی دین تو است. آنان که در قرآن مجید در توصیفشان فرموده‌ای:

«الَّذِينَ إِنْ مَكَّنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ
وَأَمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ وَاللَّهُ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ؛^۲

«انان که اگر در زمین مستقرشان سازیم، نماز به پا می‌دارند، زکات می‌دهند، امر به معروف و نهی از منکر می‌کنند، و پایان امور از برای خدا است.»

۱. سوره نور، آیه ۵۵.

۲. سوره حج، آیه ۴۱.

خدایا! تو اراده کرده‌ای که فرعونیان و هامانیان جهان را به کیفر
برسانی و روز سیاهی را که از آن بیم دارند، به آنها بنمایانی. تویی که
فرموده‌ای:

«وَنُورِي فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا مِنْهُمْ مَا كَانُوا
يَحْذَرُونَ»^۱

«و نشان دهیم به فرعون و هامان و لشکریانشان، آنچه را بیم
داشتند».

خدایا! تو می‌دانی که در جهان، کسانی که تو را می‌پرستند و به
عدالت، انسانیت، شرف، فضیلت و حقیقت ایمان دارند، مستضعف
شده، و مستکبرین شرق و غرب و آنها که از تو بیگانه‌اند و اندیشه‌های
شیطانی و آرمان‌های حیوانی دارند، قوی پنجه و سرکش گشته‌اند.
پروردگارا! تو آگاهی که ضعیف شمرده شدگان، از دست
استضعاف‌گران و ستمگران چه می‌کشند. و تو می‌دانی که زورمندان
برای زیردستان، هر روز و شب چه نقشه‌های جنایت‌کارانه طرح
می‌کنند. و تو دانایی که اگر از عدل، صلح، آزادی، مساوات، انقلاب،
همکاری، همزیستی، دموکراسی، سوسیالیسم، رفاه و هر لفظ
و اصطلاح دیگر دم می‌زنند، دروغ می‌گویند و این الفاظ را بهانه‌ای
برای رسیدن به مقاصد خائنانه و تسلط بر بندگان تو و غارت کردن
ثروت و ذخایر مالی و معادن آنها کرده‌اند.

۱. سوره قصص، آیه ۶.

تو می دانی که زورمندان بزرگ، همان‌ها که پرونده‌های خیانت و آلودگی‌ها و شهوت‌رانی‌هاشان، کثیف‌ترین و رسواترین پرونده‌ها است، چگونه می‌خواهند دنیا را یک لقمه کنند و خود و گروهشان، آن را یک جا ببلعند. و تو می‌دانی که سرمایه‌داران بزرگ دنیا - که بیشتر یهودی و یهودی‌منش هستند و دارایی‌های بی‌حساب را از غصب اموال کارگران مظلوم و توده‌های محروم اندوخته کرده‌اند و بر سیاست، اقتصاد، فرهنگ، علم و اخلاق بشر مسلط شده‌اند - همه را در مسیر ارضای شهوات و اندوختن سرمایه استخدام کرده‌اند و چه جنایت‌ها و قتل‌عام‌ها می‌کنند و چه جنگ‌هایی را برپا کرده و چه خون‌هایی را می‌ریزند. صدها هزار انسان بی‌گناه را در فلسطین از خانه و کاشانه خود آواره کرده و در بیابان‌ها و صحراها سرگردان ساخته و هر روز هم به بهانه‌ای به آنها حمله ور می‌شوند، و زن و بچه و کوچک و بزرگشان را می‌کشند.

بارالها! تو می‌دانی که تبعیضات نژادی چگونه به زور اقویا و زمامداران ملل متمدن نما، هنوز هم که هنوز است، قیافه زشت خود را نشان می‌دهد.

تو دانایی که بانوان به اسم آزادی و مساوات، غیر متساوی در اسارت افتاده و وسیله اطفای شهوت مردان شده، و امنیت و آسایش ندارند، و از حقیقت مقدس و رمز متعالی رابطه ازدواج و محیط انس و اطمینان و پر مهر و لطف خانواده محروم شده‌اند، و روز به روز این

تمدن منحوس یا توحش قرن اتم، آنها را به سوی سیاه چال‌های سقوط پرت می‌کند.

تو آگاهی که در فرهنگ و تمدن غرب و شرق، غیرت، همت، فداکاری، عفت و نجات، حجاب، حیا و آرم، چسان مفهومش مسخره و مبتذل و بی‌ارزش شده است که از آن چیزی جز لفظ باقی نمانده است.

خدایا! اگر ما به پانخیزیم و پیشینیم و این همه صحنه‌های گمراهی و تباهی را در جهان ببینیم و تکان نخوریم، در پیشگاه تو به شدت مسؤول و مقصّریم.

همه سنت‌هایی که تو برقرار کرده‌ای، یار مظلومان و محرومانی هستند که برای برپا داشتن حق و مبارزه با جهل و ظلم و باطل قیام می‌کنند و جنود و امدادهای تو، همه پشتیبان حق پرستان و عدالت خواهان می‌باشند و برای نابودی ظلم و باطل، و ایجاد و گسترش حکومت حق و عدل، در کنار اهل حق و مجاهدان واقعی قرار دارند.

تو از مطبوعات دنیا، سینماها، مراکز فساد و فحشای سیاست‌ها، بازرگانی‌ها، فرهنگ‌ها و تعلیم و تربیت‌ها، و از همه اوضاع آگاهی و می‌بینی که همه این نمونه‌ها، مظاهر انحطاط فکر بشر و گرایش او به سوی حیوانیت شده است.

جهان به دو جبهه تقسیم شده است: جبهه زورمندان و استضعاف‌گران و جبهه اکثریت استضعاف شده.

خدایا! ما نمی دانیم وقت ظهور فرار سیده یا نه؟! اما این قدر می دانیم که مستضعفیم، و اگر آن انقلاب تمام عیار مهدی آل محمد - عجل الله تعالی فرجه - و قتش نرسیده باشد، تو باید به ما همت و نهضت و شوق دهی تا به پا خیزیم و مشعل علم و هدایت اسلام را به دست گرفته و با همراهی و همکاری صدها میلیون مستضعف خدایپرست، با صفوف فشرده و متحد، دین تو را یاری کنیم و احکام تو را حاکم سازیم و قرآن را منبع الهام و حرکت خود قرار دهیم و به سوی آینده‌ای درخشان و اسلامی که نشانه آینده تابناک عصر حکومت مهدی علیه السلام باشد، پیش رفته و روز بیدادگر و دشمن دین تو را سیاه سازیم.

خداوندا! یأس و ناامیدی از رحمت تو در هیچ حال جایز نیست، و تو خود فرموده‌ای:

﴿إِنْ تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ﴾^۱

«اگر خدا را یاری کنید، او هم شما را یاری می نماید و گام‌هایتان را استوار می دارد».

و ﴿وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ﴾^۲

«و آنان که در راه ما جهاد کنند؛ البته آنان را به راه‌هایمان هدایت می کنیم، و خداوند هر آینه پانیکوکاران است».

۱. سوره محمد، آیه ۷.

۲. سوره عنکبوت، آیه ۶۹.

و با وعده‌های صریح تو هیچ کس را در ترک یاری حق و یاری دین تو عذری نیست. و انتظاری که دستاویز تبلیغات دشمنان اسلام علیه مسلمین شده است، از اسلام نبوده؛ بلکه عین رضایت به وضع موجود و امضای تابسامانی‌ها و عقب‌ماندگی‌ها، و مخالفت با تحول و تکامل انقلاب اسلام است، که این انتظار، آن انتظاری که در قرآن و احادیث و روایات دستور داده شده، نیست.

ما را از انتظار بی‌هدف و بی‌معنی دور ساز و به آن انتظار حقیقی که عامل جنبش و حرکت و مبارزه و مقاومت است، هدایت و آشنا کن. بارالها! ما را به مسؤولیت‌های خطیری که در برابر تو، نسبت به دین تو و کتاب و احکام تو داریم، راهنمایی فرما؛ و به ما توفیق کامل عطا کن تا وظایف خود را در راه یاری هدف‌های عالی اسلام و اجرای احکام آن و امر به معروف و نهی از منکر، نصب العین و برنامه خود قرار دهیم.

﴿رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَثَبِّتْ أقدامَنَا وَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ﴾^۱

«پروردگارا! بر ما صبر و پایداری ببخش، گام‌هایمان را استوار بدار، و ما را بر قوم کافران یاری عنایت فرما.»

به سوی هدف‌های اسلامی

﴿إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ * وَلِتَعْلَمُنَّ نَبَأَهُ بَعْدَ حِينٍ﴾^۱

«قرآن، کتابی برای جهان و جهانیان است * برای دانستن خیرها و اثرهای شگفت‌انگیزتر و بزرگ‌تر آن، منتظر آینده باشید.»

به سوی هدف‌های اسلام

اسلام دینی است که چهارده قرن پیش به وسیله پیامبر بزرگ خدا، حضرت خاتم‌الانبیاء ﷺ، جهانیان به آن دعوت شدند، و شکوهمندترین و نجات‌بخش‌ترین نهضت‌های تاریخی و جنبش‌های مذهبی و انقلابات حقیقی را به وجود آورد.

هدف اسلام، آزاد کردن انسان‌ها، خاتمه دادن به شرک و بت پرستی و فساد و گناه، برچیدن بساط ظلم و استعمار، آزاد نمودن و پاک سازی مغزها از خرافات و عقاید موهوم، برداشتن امتیازات پوچ و مادی، مبارزه با جهل و نادانی، تقسیم عدالت و امنیت، بهره برداری عموم از نعمت‌های الهی، برقراری احکام خدا، استقرار نظم، حفظ حقوق،

فراهم کردن امکانات ترقی، تکامل علمی، روحی، فکری، جسمی، مادی و اقتصادی برای همه، و خلاصه: دعوت به توحید و پرستش خدای یگانه و عدل و رحمت و احسان و علم و ایمان و نور و روشنایی است.

«كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ»^۱

«کتابی است که بر تو نازل کردیم تا مردم را از تاریکی‌ها به سوی نور خارج کنی».

«وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ»^۲

«و نفرستادیم تو را مگر رحمتی برای جهانیان».

پیروزی اسلام بر همه ادیان

خدا وعده داده است که اسلام را بر همه ادیان پیروز سازد و این وعده‌ای است که قوانین خلقت و سنن آفرینش با آن موافق است و وعده نصرت و غلبه همه جانبه‌ای است که به انبیا داده است، چنان‌که در سوره صافات، آیات ۱۷۱-۱۷۳ می‌فرماید:

«وَلَقَدْ سَبَقَتْ كَلِمَتُنَا لِعِبَادِنَا الْمُرْسَلِينَ * إِنَّهُمْ لَهُمُ الْمَنْصُورُونَ * وَإِنَّ جُنَدَنَا لَهُمُ الْغَالِبُونَ»

«و به تحقیق سخن ما برای بندگان ما که پیامبرند * پیشی گرفته

۱. سوره ابراهیم، آیه ۱.

۲. سوره انبیاء، آیه ۱۰۷.

که همانا ایشان یاری شدگانند * و همانا سپاه ما بر آنها
(دشمن) پیروزند».

و در سوره غافر، آیه ۵۱ می فرماید:

﴿إِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُومُ
الْأَشْهَادُ﴾؛

«همانا ما یاری می دهیم پیامبرانمان و کسانی را که ایمان
آوردند، در زندگی دنیا و روزی که شاهدان (معصومین علیهم السلام)
به پا خیزند».

اسلام با چنین هدف‌ها و برنامه‌های سازنده‌ای که این هدف‌ها را
تأمین کند، شروع به کار کرد و جلو آمد، و عالی‌ترین و پاک‌ترین روش
رهبری را به مردم ارائه داد و هدف‌های خود را به عقاید، احکام،
اخلاق، اقتصاد، اجتماع، دین و دنیا به مردم عرضه داشت.

مردم شیفته و فریفته نهضت اسلام و برنامه‌ها و پیشنهادهای آن
شدند، از آن استقبال کردند و آن را ملاک و معیار آزادی شناختند، و پس
از آن همه ذلت‌هایی که در برابر حکام و سلاطین خودکامه داشتند،
عزتی را که اسلام به آنها عطا کرد، آن را بزرگ‌ترین غنیمت شمردند.

فرزندان کارگران و دهقانان و چوپانان، که خود را با فرزندان
پادشاهان و امیران برابر دیدند، لغو تقسیمات و درجه‌بندی‌های طبقاتی
را که طبقه پایین‌تر و فرزندانشان را از ترقی و ورود در حریم منطقه
طبقه به اصطلاح بالاتر ممنوع می‌کرد، از جان و دل پذیرفتند و جنگ با
اسلام و سپاه مسلمانان را جنگ با سعادت و آزادی خود دانستند.

اسلام به زودی جای خود را در دل‌ها باز کرد و دعوتش در عمق وجدان و شعور همه با شور و شغف بسیار استقبال شد.

هیچ کشوری را مسلمانان فتح نمی‌کردند مگر بعد از آن‌که پانگ جان بخش توحید و آزادی و برابری اسلام، قلوب مردم آن را فتح کرده بود.

این نهضت مقدّس با این برنامه‌های عالی و مایه‌های پُر ارج انسانی، باید جهان را فتح کرده و به همه اهدافش رسیده باشد.

چرا چنین نشد؟ و چرا اسلام در نیمه راه ماند و متوقف گشت؟

دستگاه رهبری آن، به زودی به دست افرادی جاهل و استعمارگر و عیاش و هرزه افتاد که مسیر واقعی اسلام و جهان اسلام را تغییر دادند، و همان مظاهر و اوضاع و رژیم‌هایی را که اسلام با آن مبارزه کرده بود، به اسم اسلام، به اسم خلافت اسلام، به اسم جهاد اسلام، به اسم عدالت اسلام، به اسم قانون اسلام و به اسم اتحاد اسلام، دوباره زنده کردند.

اسلام آمد تا بشریت را از بشرپرستی نجات دهد، تا کاخ‌هایی را که اکاسره و قیاصره (کسری و قیصرها) از غضب حقوق و اموال و ظلم بر زیردستان بنا نهاده بودند، ویران سازد؛ و فاصله‌ای را که میان زمامداران و افراد عادی بود، از میان بردارد و انسان‌های ناآگاه خفته و ناآشنا به حقوق خود را بیدار و آگاه نماید و از مداین و رُم و پایتخت‌های ستمگران زمان، مدینه بی‌تجمل و بی‌دستگاه، بی‌کاخ و قصر، و نزدیک به همه و با همه بسازد.

اسلام بود که رهبر دؤمش امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام می فرمود:

«أَلَا وَإِنَّ إِمَامَكُمْ قَدْ اِكْتَفَى مِنْ دُنْيَاهُ بِطِمْرِيهِ وَمِنْ طُعْمِهِ بِقُرْصِيهِ»؛^۱

«هان! که امام شما از دنیایش به دو کهنه جامه، و از خوراکش به دو قرص نان اکتفا نموده است».

و هم او می فرمود:

«وَاللَّهِ لَوْ أُعْطِيَتْ الْأَقَالِيمُ السَّبْعَةَ بِمَا تَحْتُ أَفْلَاكِهَا عَلَيَّ أَنْ أَعْصِيَ اللَّهَ فِي نَمْلَةٍ أَسْلُبَهَا جُلْبَ شَعِيرَةٍ، مَا فَعَلْتُهُ»؛^۲

«به خدا سوگو کند! اگر هفت اقلیم را با هر چه در زیر آسمان‌های آنها است، به من دهند که خدا را نافرمانی کنم، در گرفتن برگ جوی از مورچه‌ای، چنین نخواهم کرد».

و هم از او روایت است که: هر کس بخواند نظر کند به شخصی از اهل جهنم، نظر کند به شخصی که تشسته است و در اطراف او دیگران به عنوان احترام ایستاده‌اند.

ولی غاصبان مقام رهبری اسلام به جاهلیت پیشین گراییده و همان اساس گذشته را که اسلام با آن مبارزه دارد، داغ‌تر و ظالمانه‌تر تجدید کرده، همان عیاش‌ها، همان هرزگی‌ها، و همان کاخ‌ها و قصور را از نو

۱. نهج البلاغه، فیض الاسلام، ص ۹۶۶.
 ۲. نهج البلاغه، فیض الاسلام، خطبه ۲۱۵، ص ۷۱۴.

بنیاد کردند. مدینه پیغمبر و کوفه علی را کنار گذاردند و بغداد، دمشق، غرناطه، قرطبه، اسلامبول، قاهره، آکره و نقاط دیگر را که در استعباد بشر و صرف میلیون‌ها دست‌رنج مردمان ضعیف و عقب مانده، کمتر از مداین و رم نبود، به دنیا نشان دادند. و در واقع، روش و رژیم ضعیف ضد اسلامی آنها، که به اسم اسلام روی کار می‌آمدند، اسلام را از فتح قلوب و از رسیدن به هدف‌هایش مانع شد.

هر کس تاریخ و سرگذشت دستگاه‌های جبّار بنی‌امیه، بنی‌عباس، امویین اندلس، سلاطین عثمانی و دیگر کسانی را که بر جوامع مسلمان به اسم اسلام و حاکم مسلمان، در هند، ماوراءالنهر و ایران، مصر، شام و نقاط دیگر آسیا و آفریقا و اروپا مسلط شدند، بخواند، می‌فهمد چه وضع بسیار ناامیدکننده‌ای جلو آمد که هدف‌های واقعی و اصولی اسلام بیشتر از رسمیت افتاد و اصلاً مطرح نبود.

انتظار، عامل پایداری در برابر رهبری‌های فاسد

یگانه یا مهم‌ترین چیزی که مسلمانان را در برابر این وضع نگاه داشت و آنها را در حال اعتراض به اوضاع و تقاضای اجرای برنامه‌های اسلامی شجاع و دلیر می‌کرد، و عده‌های قرآن و پیغمبر ﷺ بود که: این دین از بین نمی‌رود و آینده برای اسلام است، اسلام عالم‌گیر و پرچم حکومت توحید و حق و عدل در سراسر جهان به اهتزاز خواهد آمد.

این وعده‌ها بود که مسلمانان را در برابر حوادثی مثل تسلط بنی‌امیه، جنگ‌های صلیبی، هجوم چنگیز و بالاخره استعمار قرن اخیر، پایدار و شکیبانگه داشت و سرانجام مسلمانان را علیه آنان به جهاد و پیکار برانگیخت.

این وعده‌ها که واقعیت آن را حقایق مسلم دینی و تاریخی صد در صد ثابت کرده است و دلایل قطعی آن را در کتاب "نوید امن و امان" نگاشته‌ایم، همواره به مسلمانان نوید می‌داد که دور اسلام و روزگار آن به پایان نمی‌رسد و حکومت‌هایی مانند بنی‌امیه و بنی‌عباس، مظهر کمال و پیشرفت و نمایش رژیم سیاسی و روش رهبری حق و عدالت اسلام نیستند و باید در انتظار آینده بود و عقب‌نشینی نکرد، از مرزها و سنگرها حمایت و حفاظت کرد، تا آن عصر طلایی و دوران حکومت مطلقه حق و عدالت فرارسد، و موعود آخرالزمان که از دودمان پیغمبر

اسلام و فرزندان علی و فاطمه و نهمین فرزند سید الشهدا حسین علیه السلام و یگانه فرزند بی‌مانند حضرت امام حسن عسکری علیه السلام است، ظاهر شود و تمام برنامه‌های اسلام اجرا گردد. دنیا از این همه اضطرابات روزافزون، ناامنی‌ها، افکار متضاد و رژیم‌های رنگارنگ ظالمانه نجات یافته و در مهد امن و امان و اطمینان و اعتماد و اتحاد قرار بگیرد.

مسلمان همیشه به سوی آینده می‌نگرد و هر وضعی که موجود باشد، اگرچه نسبتاً خوب و عادلانه باشد، او را قانع نمی‌کند، آن را نهایت کار و پایان راه نمی‌شمارد، و اگر هم ظالمانه و غیر اسلامی باشد، در هر صورت و شرایطی، مسلمان ناامید نمی‌شود و وظیفه دارد که ظلم و فساد و تجاوز و جهل و خودکامگی و استضعاف را محکوم سازد و برای حصول هدف‌های اسلام، کوشش و تلاش بیشتر نماید تا به سهم خود به اسلام عزیز و به نوع بشر و جوامع متحیر و سرگردان و مضطرب خدمتی انجام دهد. و نشستن و تسلیم بودن و کناره‌گیری کردن و تماشاگر صحنه‌های تباهی و فساد و فقر و انحطاط اخلاقی شدن، هرگز در اسلام جایز نیست، و بر مسلمان منتظر و مؤمن و متعهد روانی باشد و با انتظار ظهور حضرت ولی عصر - ارواح العالمین له الفداء - و فلسفه انتظار موافقت ندارد.

﴿وَقُلْ اِعْمَلُوا فِی سَبِیْلِ اللّٰهِ عَمَلِكُمْ وَرِسُوْلُهُ وَالْمُؤْمِنُوْنَ﴾^۱

«و بگو عمل کنید، پس به زودی خدا و پیامبرش و مؤمنان،

عمل شما را خواهند دید».

انتظار و وعده الهی

«قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ اسْتَعِينُوا بِاللَّهِ وَاصْبِرُوا إِنَّ الْأَرْضَ لِلَّهِ يُورِثُهَا مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ»^۱

«موسی به قوم خود گفت: از خدا یاری بخواهید و شکیبایی کنید، به تحقیق که زمین از آن خدا است، به هر کس از بندگانش بخواهد منتقل می فرماید؛ و حسن عاقبت از برای پرهیزکاران است.»

«وَأَوْزَنَّا الْقَوْمَ الَّذِينَ كَانُوا يُسْتَضَعُونَ مَشَارِقَ الْأَرْضِ وَمَغَارِبَهَا الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ الْحُسْنَى عَلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ بِمَا صَبَرُوا وَدَمَّرْنَا مَا كَانَ يَصْنَعُ فِرْعَوْنُ وَقَوْمُهُ وَمَا كَانُوا يَعْرِشُونَ»^۲

«و میراث دادیم به قومی که ضعیف شمرده شده بودند، خاورهای زمین و باخترهای آن را که مبارک گردانیده بودیم، و تمام گردید کلمه (و وعده) نیکوی پروردگار تو بر

۱. سوره اعراف، آیه ۱۲۸.

۲. سوره اعراف، آیه ۱۳۷.

بنی اسرائیل به سبب آنکه صبر کردند؛ و ویران ساختیم آنچه را فرعون و قومش می ساختند و آنچه را که افراسنه بودند».

مسأله‌ای که همواره مایه امید مسلمانان منتظر و هسته مرکزی انقلابات علیه نظام‌های استثمارگر و اوضاع ظالمانه بوده و وعده الهی به پیروزی نهایی مستضعفین و محرومین است.

با اینکه می‌بینیم: زورمندان و استضعاف‌گران، مخالفان رژیم خود را می‌کوبند، در بند می‌کنند، به زندان می‌اندازند، در خاک و خون می‌کشند؛ باز هم استضعاف‌شدگان به پا می‌خیزند و مسیر تاریخ را عوض می‌کنند، باز هم سیاه پوست آمریکایی و آفریقایی قیام می‌کنند و حقوق خود را می‌طلبند، باز هم اندونزی و الجزایر استعمار را طرد می‌کنند و آن را بیرون می‌رانند و به حیاتش خاتمه می‌دهند.

فلسطینی‌های آواره و از خانه و وطن رانده شده می‌کوشند تا روزگار اسرائیل و رژیم فاسد نژادپرست صهیونیسم را - با اینکه قدرت‌های بزرگ دنیا پشت سرش و بلکه در کنار و پیش رویش ایستاده‌اند و از او دفاع می‌کنند - سیاه نمایند، و او را از اراضی مقدسه و سرزمین‌هایی که غصب کرده، بیرون برانند.

مسلمانان و به ویژه شیعیان در طول تاریخ، علی‌رغم همه مشکلات و مصایب و فشارها، به دلیل همین امید و همین اعتقاد، سنگر مبارزه را رها نکرده و مستمراً به تلاش خود ادامه داده‌اند.

مسأله این است که اگرچه ما جهان و وضع جهان را در مسیر هوی

و هوس و آرزوهای زیردستان و اقویا و طبقه حاکمه علیه ضعیفان و زیردستان و طبقه محکوم و محروم و مظلوم ببینیم؛ اگرچه جریان دنیا را به کام طبقه‌ای که در عیاشی، هرزگی، هوسرانی، شهوات و تجملات غرض شده و لوکس‌ترین زندگی‌ها را دارند، مشاهده نماییم، و اگرچه بسیاری از مردم جهان در نهایت فقر و پریشانی، گرفتار بیماری‌های گوناگون و محروم از حداقل زندگی یک انسان - بلکه یک حیوان که صاحب با انصاف داشته باشد - باشند و وحشیانه‌ترین قدرت‌ها، ملت‌ها و جامعه‌ها را در زیر ضربه‌های ظلم و تجاوز پامال کنند.

با این حال، تاریخ بر مبنای سنت‌های الهی و وعده‌خدایی، سرانجام به نقطه‌ای می‌رود که به نفع طبقه محروم و زیان طبقه غاصب و حاکم است؛ به سویی می‌رود که در آنجا همه نسبت به حقوق متساوی حق، برابر و مساوی و یک شکل و یک رنگ گردند و تمام رنگ‌ها و امتیازات پوچ شسته شود و از بین برود و برتری انسان‌ها فقط بر اساس تقوا باشد.

ستمگران و تجاوزکاران در برابر این وعده، مانند کسی هستند که بخواهد در جهت مخالف سیلی عظیم شناکند، که هر چه قوی و شناگر باشد، سرانجام شکست می‌خورد و سیل او را به پیش رانده، و خواه و ناخواه در مسیر واقعی و جهت موافق سیل قرار می‌گیرد، یا تابود و معدوم می‌شود.

کسانی که علیه متجاوزان و استعمارگران انقلاب می‌کنند، اگر فاقد

تمام وسایل هم باشند، بهترین و نیرومندترین وسیله و اسلحه پیروزی آنان، این امید است که در جهت خواست و رضایت و وعده الهی قرار دارند و قطعاً در مبارزه نهایی، پیروزی با آنها است.

آینده جهان در کلام الهی

این گونه اعتقاد به سنت الهی - اگرچه از آن، گاهی به طور صحیح بهره برداری نمی شود و انقلابی نماها هم آن را وسیله قرار می دهند - اصل است و حقیقت؛ و در زبان قرآن کریم و احادیث شریفه به تعبیرات وافیه و صحیح تر و الفاظ کافی تر شرح و بیان شده است؛ که از جمله این آیات، واقعی ترین تعبیرات و شرح و تفسیر این مسأله است:

﴿قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ اسْتَعِينُوا بِاللَّهِ...﴾^۱

«موسی به قوم خود گفت: از خدا یاری خواهید...».

﴿وَأَوْزَرْنَا الْقَوْمَ الَّذِينَ كَانُوا يُسْتَضَعُونَ...﴾^۲

«و ما قومی را که به استضعاف کشیده شده بودند، و ارشان (مشرق و مغرب زمین) گردانیدیم».

﴿بَلْ تَقْدِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهُ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ﴾^۳

«بلکه حق را با شدت بر باطل افکنیم؛ پس حق، باطل را در هم می شکند، آن گاه از میان می رود».

﴿يُرِيدُونَ لِيُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ﴾^۴

۱. سوره اعراف، آیه ۱۲۸.

۲. سوره اعراف، آیه ۱۳۷.

۳. سوره انبیاء، آیه ۱۸.

۴. سوره صفت، آیه ۸.

«می خواهند نور خدا را پادهانشان خاموش سازند و خدا تمام
کننده نور خویش است، هر چند کافران را خوش نیاید».
موضوع انتظار حضرت صاحب الامر - عجل الله تعالی فرجه - و ایمان به
ظهور مهدی موعود، مبنای این وعده الهی است و با سنت الهی و آنچه
در کتب آسمانی ثبت شده، کاملاً مطابق است.
در قرآن مجید می فرماید:

﴿وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا
عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ﴾^۱

«و همانا در زبور، پس از ذکر - تورات نگاشتیم - که زمین را
بندگان شایسته من به ارث می برند».

شیعه و تمام مسلمانان بر اساس این عقیده سازنده و تحول آور،
ایمان دارند که تاریخ در مسیر عدالت و به سوی عدالت جلو می رود
و توقف نمی کند و زمین را بندگان صالح و شایسته خدا به ارث می برند.
و سرانجام حق در همه جا حاکم و پیروز می شود، و این سنت و قانون
خدا و خواست او است که می فرماید:

﴿وَنُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضِعُوا فِي الْأَرْضِ...﴾^۲

«یعنی ما خواسته ایم که منت گذاریم بر آنان که در زمین
استضعاف شده اند...».

۲. سوره قصص، آیه ۵.

۱. سوره انبیاء، آیه ۱۰۵.

خدا چنین اراده کرده است که قدرت خود را به دست طبقه ضعیف آشکار سازد و طبقه استثمارگر قوی و غالب و ظالم را به دست آنان که استضعاف شده‌اند، بکوبد و مغلوب نماید.

این ایمان، جزء عقاید شیعه و بلکه هر مسلمان است که به هر نحو و هر طور که اوضاع به نفع ستمگران و فرعونیان استعباد پیشه قرار بگیرد، عاقبت با انقلاب مستضعفان شایسته و پرهیزکاران مجاهد، نظام و عدالت، حاکم و برقرار می‌شود.

این عقیده از نظر اجتماعی، بسیار مهم و انقلابی و مترقی است و مردم را به کار و تلاش و نهضت و قیام و فعالیت تشویق می‌کند و از سستی و ترک وظایف و تسلیم زبونی و ذلیل شدن باز می‌دارد.

حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام می‌فرماید:

«لَتَعْطِفَنَّ الدُّنْيَا عَلَيْنَا بَعْدَ شِمَاسِهَا عَطْفَ الضَّرُوسِ عَلَى
وَلَدِهَا وَتَلَا عَقِيبَ ذَلِكَ، وَنُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ
اسْتَضَعُّوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أُمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ»^۱

مضمون این سخنان امیدبخش و مژده دهنده این است:

«این دنیایی که مانند مرکبی چموش و سرکش، از سواری دادن به صاحب خودش خودداری می‌کند و یا ما خاندان پیامبر ناسازگاری پیشه کرده و بر ما سخت و تنگ گرفته است، و حزب خدا و اهل بیت و خاندان رسالت و شیعیان‌شان را در

فشار ظلم و استبداد غاصبان و مرتجعان گذارده، و آنان را از حقوقشان محروم، و گرفتار شکنجه و زندان، و قطع دست و پا و گوش و بینی، و کشته شدن ساخته است، بعد از این همه ناسازگاری‌ها و ظلم و جور و غصب حقوق، البته و حتماً - مانند شتر بدخو و گزنده‌ای که به بیچه‌اش مهربان و مایل می‌شود - به ما مایل گردیده و رام اهل حق و شایستگان و مستضعفان خواهد شد؛ چون خدا در قرآن خبر داده است: خواستش این است که بر آن کسان که در زمین مورد استضعاف قرار گرفته‌اند منت گذارد، و آنان را امامان و پیشوایان و وارثان زمین فرماید».

معلوم است در هنگامی که ابرهای مایوس‌کننده فتنه‌های بزرگ، و تسلط غاصبان زمامداری و مقام رهبری جامعه اسلامی بر سر مردم و اهل حق، باران بلا و ناامیدی می‌باریده است، علی علیه السلام با این کلمات امیدوار کننده و انتظاربخش، دل‌های مردم را محکم کرده و به این حقیقت بزرگ و وعده تخلف‌ناپذیر الهی مژده داده و آنان را به فتح و ظفری که حزب خدا و حامیان حق در پیش دارند، نوید داده و به استقامت و پایداری تشویق فرموده است.

این کلام در عین حال که خبری از آینده و غیب و پیش‌گویی قاطع است، همین مسأله سنت خدا (یا به زبان دیگر، وعده الهی) را که علی علیه السلام از آن آگاهی کامل داشته است، اعلام می‌کند.

آری، ولی خدا و کسی که مصداق «وَمَنْ عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ»^۱ است، به سنن الهی عالم و واقف است و از خواست خدا و نظامات و قواعدی که در جهان ماده و مجردات قرار داده، به اذن خدا و به تعلیم او بااطلاع است.

علاوه بر این آیه کریمه، در سوره قصص در ضمن داستان استعلا و گردن‌کشی فرعون، این خواست و سنت خدا را صریحاً بیان فرموده است؛ چون معلوم است که این سنت الهی فقط در مورد موسی و فرعون نیست؛ بلکه سنت عام الهی است و در مورد هر گروه مستضعف و مؤمن و شخص یا دسته استضعاف‌گر در هر عصر و زمانی صادق است؛ اگرچه مصداق آن، همه در یک ردیف نباشند و صدق این آیه و تطبیق آن و ظهور این سنت و قاعده، بر موردی ظاهرتر و آشکارتر از موارد دیگر می‌باشد.

والذا علی علیه السلام بعد از اینکه خبر از یک تحول بزرگ و انقلاب جهانی به نفع حزب حق و پیروان مکتب ولایت می‌دهد، این آیه را نیز تلاوت می‌فرماید؛ چون چنان‌که گفته شد، مفهوم آیه، اختصاص به عصر موسی و فرعون ندارد، و عام و کلی است^۲ و ظاهرترین مصداق این آیه در

۱. سوره رعد، آیه ۴۳.

۲. از عالی‌ترین بیانات راجع به این سنت و وعده الهی و فلسفه تاریخ، بیانات حضرت زینب علیها السلام است که در خطبه تاریخی و بی‌نظیر که در مجلس یزید انشا فرمود.

در این مجلس که با برنامه و تشریفات بسیار جبارانه و مستکبرانه ترتیب یافته و وحشت

↔ و رعب آن، دل افراد عادی را می لرزاند و توانایی سخن گفتن را از آنها می گرفت، ابراز مخالفت و توبیخ و سرزنش و تحقیر یزید و اعلان رسمی محکومیت و انقراض حکومت او که خطر اعدام فوری داشت، از جناب یک پانوی اسیر و داغ دیده و مصیبت دیده، از معجزات بود.

چنان که آن بلاغت و از قرآن مجید الهام گرفتن، استجیده و به سامان گفتن، یزید و چاپلوسان درباری و مزدوران خود فروخته دستگاه را تحت تأثیر قرار دادن، کرامت و حقانیت اسلام و اهل بیت را اثبات نمودن، ستمگران و مستبدان را حقیر و پست شمردن، آن پیشگویی ها و خبر از آینده دادن و متلاشی شدن نظام یزیدی گفتن که هر جامعه شناس و روان شناس را مات و متحیر می سازد، از معجزات است.

اگر کسی در این اعجاز تردید دارد، به او پیشنهاد می کنیم و از تمام بلغا و سخنوران ماهر می خواهیم که از این خطبه تاریخی و سخنان عقیده قریش، خطبه ای کوبنده تر، قاطع تر، محکوم کننده تر و مناسب تر با آن مجلس و موقف انشا نمایند.

الحق این خطبه از تشانه های درخشان جلال، حقیقت، فضیلت و عظمت اهل بیت رسالت است، و از خدا می خواهیم که شرحی بر این خطبه بنگارم و به افتخار خدمتی به آن حضرت سرافراز گردم.

در این خطبه، زینب علیها السلام قانون و سنت و وعده تخلف ناپذیر الهی (و به اصطلاح بعضی، فلسفه تاریخ) را مطرح ساخته و هنگامی که به حسب ظاهر همه چیز تمام شده و بسیاری مأیوس و ناامید و تسلیم وضع حاکم می شوند و یزید بر اوضاع مسلط گردیده و در نهایت استبداد و استعباد سلطنت می نماید، او طرفداران حق و حزب حق و شیعیان اهل بیت را از یأس و ناامیدی نجات می دهد و اهل بیت و هدف ها و مقاصدشان را فاتح و پیروز، و بنی امیه و حزب استعبادگر را مغلوب و شکست خورده معرفی می فرماید و چنین اعلام می کند که: از کرامت اهل حق چیزی کم نشد و بر اهل باطل چیزی افزوده نگشت و هر چه یزید کوشش و تلاش کند و اهل حق را بکشد و از میان بردارد و برکشد و کینه و ستمگری انقلاب اسلام جلوگیری نماید و نور خدا را خاموش سازد، هیچ ثمره ای ندارد.

آری، زینب علیها السلام به آینده درخشان اسلام و اهل بیت علیهم السلام و آثار نجات بخش انقلاب برادرش حسین علیه السلام صد در صد اطمینان داشت و می دانست راهی را که برادرش رفته است، راه خدا، راه حق و راه تاریخ است.

در کربلا روز یازدهم محرم، در آن هنگامی که او را به اسارت عازم کوفه کرده بودند و بدن های پاک شهدای راه حق روی زمین افتاده بود، همین خبر را می داد و آینده را می دید.

تاریخ همان انقلابی است که به رهبری حضرت مهدی، قائم آل محمد - عجل الله تعالی فرجه - برپا می شود. انقلابی که حتماً واقع خواهد شد و خواست خدا و سنت الهی است.

﴿فَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّتِ اللَّهِ تَبْدِيلًا وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّتِ اللَّهِ تَحْوِيلًا﴾^۱

«و هرگز در سنت خدا تبدیل و تغییری نخواهی یافت».

بنابر آنچه بیان شد، معلوم می شود که انتظار و عقیده به ظهور مهدی علیه السلام چگونه فکر و اندیشه را آینده گرا می سازد و مسلمانان را برای مقاومت، استقامت، پایداری، مبارزه با باطل و جهل و فساد، آماده و مصمم می کند و او را با این فلسفه مهم تاریخ، در ضمن اصطلاحات دینی و قرآنی که کامل تر و صحیح تر از هر منطق دیگر بازگو کرده است، آشنا می نماید.

↔ در مجلس یزید نیز با همین منطق محکم، مجلس را قبضه کرد و یزید را چنان کوبید و در آن دادگاه تاریخ، چنان محکوم کرد که یزید نتوانست یک کلمه از خود دفاع نماید، یا آنکه غیظ و خشم خود را با تصمیم جنایت دیگر فرو بنشانند.

اینک قسمتی از خطبه را که خطاب به یزید است بخوانید و در معنی انتظار تأمل فرمایید:
 «ثُمَّ كَيْدُ كَيْدِكَ وَاجْهَدُ جُحْدَكَ! فَوَاللَّهِ الَّذِي شَرَّفْنَا بِالْوَحْيِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيَّةِ وَالْإِنْتِخَابِ، لَا تُدْرِكُ أَمَدَنَا وَلَا تُبْلَغُ غَايَتُنَا وَلَا تَمْنَحُو ذِكْرُنَا وَلَا يَرْخُصُ عَنْكَ عَارُنَا»؛ پس تمام مکر و حیل‌ها را به کار گیر و تمام کوششیت را انجام ده! قسم به خدایی که ما را به وحی و کتاب و نبوت و انتخاب مشرف نمود، هرگز نمی توانی عمق و نهایت ما را درک کنی و ذکر و یاد ما را منحو نمایی، و آن عاری که بر ما وارد نمودی، از تو زدوده نخواهد شد. احتجاج طبرسی، چاپ بیروت، ص ۳۰۹.

و شخص امام علیه السلام نیز در ضمن جریان نهضت کربلا به این قاعده الهی و قانون تاریخ، مکرر تصریح فرمود که شرح و تفصیل آن از حدود این مقاله مختصر خارج است.

انتظار؛ عامل مبارزه با فساد و انحراف

«يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَطِيعُوا الَّذِينَ كَفَرُوا يَرُدُّوكُمْ عَلَىٰ
أَعْقَابِكُمْ فَتَنْقَلِبُوا خَاسِرِينَ * بَلِ اللَّهُ مَوْلَاكُمْ وَهُوَ خَيْرُ
الْمَوْلَىِٰينَ»^۱

«ای کسانی که ایمان آورده‌اید، اگر از کفار فرمان ببرید، شما را
به عقب (کفر و جاهلیت) برمی‌گردانند، پس شما زیان‌کار
می‌گردید؛ بلکه خداوند مولی و صاحب اختیار شماست و او
بهترین یاری‌کنندگان است».

«إِنَّ الَّذِينَ ارْتَدُّوا عَلَىٰ أَدْبَارِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَىٰ
الشَّيْطَانُ سَوَّلَ لَهُمْ وَأَمْلَىٰ لَهُمْ»^۲

«به درستی آنان که به عقب برگشتند (مرتجع شدند) بعد از
آنکه هدایت برایشان آشکار گشت، شیطان این کار (ارتجاع)
را برایشان بیاراست، و خدا آنها را (برای امتحان و اتمام
حجت) مهلت داد».

۲. سوره محمد، آیه ۲۵.

۱. سوره آل عمران، آیه ۱۴۹ و ۱۵۰.

پیامبر اعظم ﷺ فرمود:

«الْأئِمَّةُ بَعْدِي اثْنَا عَشَرَ؛ تِسْعَةٌ مِنْ صُلْبِ الْحُسَيْنِ، وَالتَّاسِعُ مَهْدِيُهُمْ»^۱

«امامان بعد از من دوازده نفرند؛ نه نفر از فرزندان حسین علیه السلام می باشند و نهمین آنها مهدی علیه السلام است».

رسول خدا ﷺ فرمود:

«لَوْ لَمْ يَبْقَ مِنَ الدَّهْرِ إِلَّا يَوْمٌ، لَبِعَثَ اللَّهُ رَجُلًا مِنْ أَهْلِ بَيْتِي يَمْلَأُهَا عَدْلًا كَمَا مَلَأَتْ جَوْرًا»^۲

«اگر باقی نماند از روزگار مگر یک روز، البته خدا بر می انگیزد مردی از اهل بیت مرا که زمین را از عدل پر کند، همچنان که از ستم پر شده باشد».

انتظار عامل مبارزه با فساد و انحراف

مسلمانان عموماً و شیعه اثنی عشری خصوصاً، انتظار ظهور شخصیتی را می کشند که انقلاب اسلام را جهانگیر، حق و عدالت را پیروز بشر را از تضادهای گوناگون، استعمار، استعباد و استعمار و از وقوف و توقف نجات دهد و به سوی جلو پیش براند و اصول توحید، مساوات، آزادی و برادری اسلامی را رایج نماید.

این شخص موعود، امام دوازدهم از دوازده نفر پیشوایان و رهبرانی

۱. منتخب الاثر، ف ۱، ب ۷، ح ۱۰۶، ۲ حدیث دیگر به این مضمون.

۲. منتخب الاثر، ف ۲، ب ۱، ح ۴.

است که پیغمبر عالی مقام اسلام ﷺ در صدها حدیث آنها را معرفی کرده و فرزند عزیز رهبر یازدهم، حضرت امام حسن عسکری علیه السلام است.

اصل انتظار به صورت‌های گوناگون در بین ملل مختلف، همواره محفوظ بوده و آینده‌نگری همیشه بشر را به خود مشغول داشته، برگشتن به عقب و بلکه وقوف و ایستادن در یک مرحله به هر حال محکوم بوده و خلاف سنن عالم خلقت است.

حرمت بازگشت به فرهنگ جاهلی

قرآن مجید با بیانی محکم در آیات متعدد، برگشتن به عقب را محکوم فرموده است.

در غزوة تاریخی احد که مسلمانان آزمایش شدند، امیرالمؤمنین علی علیه السلام فداکاری‌ها کرد و پرچمداران و دلیران نامی مشرکان را کشت، و جبرئیل مواسات بی نظیرش را با پیغمبر صلی الله علیه و آله ستود و به پیغمبر گفت: «هَذِهِ الْمُوَاسَاةُ». پیغمبر در جواب فرمود: «إِنَّهُ مِنِّي وَأَنَا مِنْهُ؛ او از من است و من از اویم». جبرئیل گفت: «وَأَنَا مِنْكُمْ؛ من نیز از شما هستم». و ندا در داد: «لَا سَيْفَ إِلَّا ذُو الْفَقَارِ وَلَا فَتَى إِلَّا عَلِيٌّ».

در این غزوة، وقتی پاسداران دره‌ای که کمین‌گاه بود و پیغمبر صلی الله علیه و آله آنان را به پاسداری آنجا مأمور فرموده بود، هزیمت و شکست کفار را در اثر مجاهدات علی علیه السلام دیدند، سنگر خویش را رها کردند و خالد بن ولید با گروهش که در آنجا کمین کرده بود، از همانجا به مسلمانان

حمله ور شدند و تنی چند از پاسداران و فرماندهشان عبدالله بن جبیر را به شهادت رساندند. چهره جنگ به نفع مشرکان تغییر کرده و گروهی از مسلمانان کشته شدند و دیگران فرار کردند؛ غیر از علی بن ابی طالب، و دو نفر دیگر هم. برحسب بعضی از نقل‌ها که در نام آنها اختلاف است. کسی با پیغمبر ثابت نماند و راه فرار پیش گرفتند؛ و بعضی که شنیدند پیغمبر کشته شده است، در مقام ارتجاع و ارتداد و امان گرفتن از کفار برآمدند.

و از جمله فراریان، ابوبکر و عمر و عثمان بودند، و عثمان در فرار و پشت کردن به جهاد و دفاع از اسلام و پیغمبر، به قدری از میدان جنگ دور شده بود که سه روز بعد برگشت.

نظر به این سستی‌ها و تصمیم بعضی دیگر بر بازگشت به عصر جاهلیت و ارتداد، آیات متعددی در نکوهش و سرزنش آنان و حرمت ارتجاع و وجوب ثبات قدم و استقامت نازل شد که از جمله این آیه بود:

﴿وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَفَإِنْ مَاتَ
أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ وَمَنْ يَنْقَلِبْ عَلَىٰ عَقْبَيْهِ فَلَنْ
يُضُرَّ اللَّهَ شَيْئًا وَسَيَجْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ﴾^۱

«و نیست محمد مگر رسولی که قبل از او هم پیامبران بسیاری بوده‌اند؛ آیا پس اگر (او) مُرد یا کشته شد، به عقب

۱. سوره آل عمران، آیه ۱۴۴.

برمی‌گردید؟ و هر کس به عقب برگردد، هرگز به خدا زیانی

نمی‌رساند و خدا به زودی شاگردان را پاداش می‌دهد».

این آیه با کمال صراحت دستور می‌دهد که حتی با رحلت یا کشته شدن پیغمبر - که بزرگ‌ترین ضربت بر روح طرفداران انقلاب اسلامی و الهی اسلام است - انقلاب اسلام نباید توقف شود و باید در مسیر خود پیشرفت نماید و باید مسلمانان دنبال این انقلاب را بگیرند و به عقب برنگردند.

وقتی رحلت رسول خدا ﷺ نباید این عکس العمل را داشته باشد که کسی به فکر ارتداد و بازگشت به عقب و رژیم‌های دوره‌های جاهلیت و پذیرش برنامه‌های غیر اسلامی بیفتد، پس معلوم است که مسلمان از هیچ حادثه و فاجعه دیگر، هرچه سخت و جانکاه باشد و هرچه زیان مالی و مادی و جانی داشته باشد، به ارتداد و عقب‌گرد، و قبول برنامه‌ها و نظام‌های کافر مایل نمی‌شود و از کوشش برای پیش رفتن، ترقی و جهانی شدن انقلاب اسلام چشم بر نمی‌دارد.

انتظار مصلح آخر الزمان و مهدی موعود، علاوه بر ریشه‌های استوار مذهبی و اسلامی، دارای عالی‌ترین فلسفه اجتماعی است.

مسلمانان عقیده دارند که انقلاب اسلام، جهانگیر و پیروز می‌شود و عالم از این ناپسامانی‌های مدنیت منهای شرف و انسانیت نجات پیدا می‌کند و بازگشت به عقب و ارتداد و عقب‌گرد، خلاف اصل و خلاف نهضت انبیا و تعالیم اسلام است.

اگرچه دنیای مادی امروز به ظاهر رو به جاهلیت گذارده و اهداف عالی انسانی و حقیقت و فضیلت و مابه الامتیاز بشر از حیوان، در بسیاری از جوامع فراموش شده، و طغیان و ظلم و بیدادگری و تجاوز و زور و استبداد و قلدری و استعمار و شهوت‌رانی و نابکاری و خیانت و ناامنی به صورت‌ها و جلوه‌های نو در جهان رایج شده و روز به روز رایج‌تر می‌شود؛ و اگرچه الفاظ و کلمات صلح، عدالت، آزادی، مساوات، برادری، همکاری، تعاون و بشر دوستی را در معانی دیگر یا برای مقاصد دیگر به کار می‌برند؛ و اگرچه فاصله بین زورمندان و فرماندهان و زیردستان و فرمان‌بران هر روز زیادتر و رابطه آنها با یکدیگر به رابطه دو انسان برابر هیچ شباهت ندارد؛ ولی این توخشی تا هر کجا برود (تا دو هزار و پانصد سال، تا سه هزار سال، و پنج هزار سال بیشتر هم به عقب برگردد)؛ چون خلاف خواست‌های واقعی بشر و سیر کمالی او و خلاف عقیده و آرمان او است، پیروز نمی‌شود و سرانجام به شدیدترین وضعی سرکوب و ریشه کن خواهد شد.

این جاهلی مسلکی هرچه نیرو بگیرد و از هر حلقومی برایش تبلیغ شود، و هرچند که آموزش و فرهنگ را با زور قوای انتظامی با آن همگام و همراه سازند، عاقبت در برابر منطق آسمانی قرآن، که می‌فرماید:

﴿تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ

بِهِ شَيْئاً وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضاً أَرْبَاباً مِنْ دُونِ اللَّهِ؛^۱

«بیایید به سوی کلمه و عقیده یکسان و مشترکی بین ما و شما، که
پیرستیم مگر خدا را و به او شرک نیاوریم و هیچ کدام از همدیگر
را غیر از خدایت خود نگیریم».

و در برابر آیه:

﴿إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ
لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَىٰكُمْ﴾؛^۲

«ما شما را از یک مرد و زن خلق کردیم و شما را در قبایل
و ملت‌های مختلف قرار دادیم تا یکدیگر را بشناسید؛ البته
گرامی‌ترین شما نزد خدا، متقی‌ترین شما است».

و در مقابل منطق وحی:

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا
الطَّاغُوتَ﴾؛^۳

«و ما در هر امتی، رسولی فرستادیم که خدا را بپرستید و از
طاغوت دوری کنید».

و آیات بسیار دیگر شکست می‌خورد، و زبان و بلندگوهایش
خاموش و قلم نویسندگان‌ش می‌شکند.

فساد، فحشا، نابکاری جوانان و بانوان، وضع بسیار تنگین و پراز

۲. سوره حجرات، آیه ۱۳.

۱. سوره آل عمران، آیه ۶۴.

۳. سوره نحل، آیه ۳۶.

آلودگی‌های زن در شرق و غرب جهان امروز و خیانت و جنایت، هرچه جلو برود، و هرچه نیروهای مادی، این فسادها را تهییج کند و آن را برای منافع پلید استثماری یا استعماری گسترش دهد، جنبش و انقلاب را علیه این مفاسد، کوبنده‌تر و ضربت آن را بر کاخ‌های فساد و طغیان، کاری‌تر می‌سازد.

مقاومت، در برابر بازگشت به جاهلیت

مسلمانی که با چنین فکر و عقیده آینده‌گرا زندگی می‌کند، هرگز با گروه‌های فاسد و مشرک و خدانشناس همراه نمی‌شود و تا می‌تواند تقدّم و نوگرایی و آینده‌بینی خود را حفظ کرده و ثابت و استوار به سوی هدف پیش می‌رود.

او اطمینان دارد و به یقین می‌داند که بساط ظلم و فساد برچیده شدنی است؛ چون بر جامعه و بر فطرت بشر تحمیل است و آینده برای پرهیزکاران و زمین از آن شایستگان است:

﴿إِنَّ الْأَرْضَ لِلَّهِ يُورِثُهَا مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَالْعَاقِبَةُ
لِلْمُتَّقِينَ﴾^۱

«همانا زمین از آن خدا است و به هر کس از بندگانش که بخواهد، به ارث می‌دهد و عاقبت از آن متقین است.»

بنابراین مسلمان تسلیم ظلم و فساد نمی‌شود و با ستمگران و مفسدان همکار و همراه و هم‌صدا نخواهد شد.

۱. سوره اعراف، آیه ۱۲۸.

این اصل انتظار مانند یک قوه مبقیه و عامل بقا و پایداری، طرفداران حق و عدالت و اسلام خواهان حقیقی را در برابر تمام دستگاه‌های فشار، استعباد، جهل و شرک، بشرپرستی و فساد انگیزی پایدار نگه می‌دارد و همواره بر روشنی چراغ امیدواری منتظران و ثبات قدم و مقاومت آنها می‌افزاید و آنان را در انجام وظایف، شور و شوق و نشاط می‌دهد.

این اصل انتظار است که در مبارزه حق و باطل، صفوف طرفداران حق را فشرده‌تر و مقاوم‌تر می‌کند و آنها را به نصرت خدا و فتح و ظفر نوید می‌دهد و گوش آنها را همواره با صداهای نویدبخش قرآن آشنا می‌دارد:

﴿قُلِ انتظِرُوا إِنَّا مُنتظِرُونَ﴾^۱

«بگو منتظر باشید که ما هم منتظریم».

﴿فَتَرَبَّصُّوا إِنَّا مَعَكُمْ مُتَرَبِّصُونَ﴾^۲

«منتظر باشید که ما هم با شما منتظریم».

﴿فَانتظِرُوا إِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ﴾^۳

«منتظر باشید که من هم با شما منتظرم».

خاص و عام، شیعه و سنی، از رسول خدا ﷺ روایت کرده‌اند که

فرمود:

۲. سوره توبه، آیه ۵۲.

۱. سوره انعام، آیه ۱۵۸.

۳. سوره اعراف، آیه ۷۱.

«لَوْ لَمْ يَبْقَ مِنَ الدُّنْيَا إِلَّا يَوْمٌ وَاحِدٌ، لَطَوَّلَ اللَّهُ ذَلِكَ الْيَوْمَ حَتَّى
يَخْرُجَ رَجُلٌ مِنْ وُلْدِي يُوَاطِي أَسْمُهُ اسْمِي وَكُنْيَتُهُ كُنْيَتِي،
يَمْلَأُ الْأَرْضَ عَدْلًا وَقِسْطًا كَمَا مَلِئْتُ جَوْرًا وَظُلْمًا»؛

«اگر نماند از دنیا مگر یک روز، خداوند متعال آن روز را
طولانی فرماید تا بیرون آید مردی از فرزندان من که نامش نام
من و کنیه‌اش کنیه من باشد، زمین را پر از عدل و قسط کند،
هم‌چنان‌که از جور و ظلم پر شده باشد».

این انتظار، ضعف و سستی و مسامحه در انجام تکالیف و وظایف
نیست و عذر برای کسی در ترک مبارزه مثبت یا منفی و ترک امر به
معروف و نهی از منکر نمی‌باشد، و سکوت و بی‌حرکتی و بی‌تفاوتی
و تسلیم به وضع موجود و یأس و ناامیدی را هرگز با آن نمی‌توان
توجیه کرد.

این انتظار، حرکت، نهضت، فداکاری، طرد انحراف و مبارزه با
بازگشت به عقب و ارتداد است، مکتب زنده و سازنده اسلام و محمد،
علی و زهرا و حسن و حسین و زین العابدین و تمام ائمه علیهم‌السلام و سایر
اصحاب و یاران خاص و پیروان آنها است. اگر نادانان یا مغرضان آن را
به طور دیگر تفسیر کرده و آن را مکتب کنار رفته‌ها و کنار گذاشته
شده‌ها، بیچاره‌ها، مایوسان، تن به خواری دادگان، چاپلوسان
و دین‌فروشان معرفی کنند، خود در ردیف یهود، که مصداق:

﴿يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَنْ مَوَاضِعِهِ﴾^۱

«کلام‌ها و سخنان را از مواضع اصلی خود تحریف و دگرگون می‌کنند».

می‌باشند، قرار داده‌اند.

﴿يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ لَا يَحْزُنكَ الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ مِنَ
الَّذِينَ قَالُوا آمَنَّا بِأَفْوَاهِهِمْ وَلَمْ تُؤْمِن قُلُوبُهُمْ وَمِنَ الَّذِينَ
هَادُوا سَمَاعُونَ لِلْكَذِبِ سَمَاعُونَ لِقَوْمٍ آخِرِينَ لَمْ يَأْتُوكَ
يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ مِنْ بَعْدِ مَوَاضِعِهِ﴾^۲

«ای پیامبر! آنان که به زبان گفتند: ایمان آوردیم؛ ولی قلب‌هایشان ایمان نیاورد و به سوی کفر سرعت گرفته‌اند، تو را ناراحت نکنند و همچنین آن یهودانی که حرف‌های تو را تحریف کرده و به دروغ، سخنان فتنه‌خیز برای قومی که پیش تو نیامده‌اند، نقل می‌کنند، ایتان سخنان را - مطابق میل و هوای نفس خود - از مواضع اصلی اش تحریف می‌کنند».

۱. سوره نساء، آیه ۴۶.

۲. سوره مائده، آیه ۴۱.

ارزش انتظار در قرآن و حدیث

«قُلْ كُلُّ مُتَرَبِّصٍ فَتَرَبِّصُوا فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ أَصْحَابُ الصِّرَاطِ السَّوِيِّ وَمَنِ اهْتَدَى»^۱

«بگو همه منتظرند، پس انتظار بکشید! زود باشد که بدانید راه راست پویان و کسانی که هدایت یافته‌اند، کیانند؟!».

«وَقُلْ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ أَعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنَّا عَامِلُونَ *
وَانتظروا إِنَّا مُنتظرون»^۲

«بگو به آنان که ایمان نمی‌آورند (از راه تهدید) عمل کنید به حال خود، ما هم عمل می‌کنیم؟ و منتظر باشید، ما هم منتظریم».

حضرت امام جعفر صادق علیه السلام فرمود:

«إِنَّ لَنَا دَوْلَةً يَجِيءُ اللَّهُ بِهَا إِذَا شَاءَ. ثُمَّ قَالَ: مَنْ سَرَّ أَنْ يَكُونَ
مِنْ أَصْحَابِ الْقَائِمِ فَلْيَنْتَظِرْ وَلْيَعْمَلْ بِالْوَرَعِ وَمَحَاسِنِ
الْأَخْلَاقِ وَهُوَ مُنْتَظَرٌ»^۳

۲. سوره هود، آیه ۱۲۱ و ۱۲۲.

۱. سوره طه، آیه ۱۳۵.

۳. منتخب الاثر، ف ۱۰، ب ۲، ح ۹.

«البته که برای ما دولتی است که وقتی خدا خواست آن را می آورد. هر کس شاد می شود که از اصحاب قائم علیه السلام باشد، باید منتظر باشد و باید کار به پارسایی و اخلاق نیک کند و منتظر باشد».

امام زین العابدین علیه السلام فرمود:

«تَمَّتْ الْغَيْبَةُ بِوَلِيِّ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ الثَّانِي عَشَرَ مِنْ أَوْصِيَاءِ رَسُولِ اللَّهِ وَالْإِمَّةِ بَعْدَهُ عليه السلام، إِنَّ أَهْلَ زَمَانِ غَيْبِهِ الْقَائِلِينَ بِإِمَامَتِهِ وَالْمُنْتَظِرِينَ لِظُهُورِهِ أَفْضَلُ مِنْ أَهْلِ كُلِّ زَمَانٍ»؛^۱

«غیبت ولی خدا و دوازدهمین وصی پیغمبر خدا و امامان بعد از پیغمبر صلی الله علیه و آله امتداد پیدا می کند. اهل زمان غیبت آن حضرت که معتقد به امامت و منتظر ظهور او باشند، از اهل هر زمان برترند».

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود:

«أَفْضَلُ الْعِبَادَةِ أَنْتِظَارُ الْفَرَجِ»؛^۲

«برترین عبادت انتظار فرج (و پایان ناپسامانی ها و دشواری ها و بی عدالتی ها و ظهور دولت حقّه حضرت مهدی علیه السلام) و برقراری مطلق نظام اسلامی است».

۱. منتخب الاثر، ف ۲، ب ۲۴، ح ۱.

۲. منتخب الاثر، ف ۱۰، ب ۲، ح ۱۶.

ارزش انتظار

بشر در زندگی اجتماعی و فردی، مرهون نعمت انتظار است؛ و اگر از انتظار بیرون بیاید و امیدی به آینده نداشته باشد، زندگی برایش مفهومی نخواهد داشت و بی هدف و بی مقصد می شود.

حرکت و انتظار در کنار هم می یاشند و از هم جدا نمی شوند؛ انتظار علت حرکت و تحرک بخش است. آنچه مورد انتظار است، هر چه مقدّس تر و عالی تر باشد، انتظارش نیز ارزنده تر و مقدّس تر خواهد بود و ارزش مردم را باید از انتظاری که دارند، شناخت:

یکی انتظارش این است که پایان سال شود و رتبه ای بگیرد و حقوق و جیره اش زیاد شود.

یکی دیگر انتظارش این است که پایان سال تحصیلی برسد، گواهی نامه و مدرکی بگیرد و به وسیله آن، کار و شغل مناسبی تهیه نماید.

یکی منتظر است وضعیتش رو به راه شود تا خانواده تشکیل دهد و همسری اختیار کند و از مجرد و تنهایی خود را خلاص سازد.

دیگری منتظر است درآمدش بیشتر شود، خانه شخصی، ماشین سواری و ... خریداری کند؛ یا اگر همت و نظرش بلند باشد، بیمارستان یا مسجد یا مدرسه یا کتابخانه و دارالعلمی تأسیس کند.

یک نفر انتظار دارد در فلان مناقصه یا مزایده برنده شود.

خلاصه همه منتظرند؛ کاسب منتظر؛ کشاورز منتظر؛ کنتراتیچی منتظر؛ باغ‌دار منتظر؛ صنعت‌گر منتظر؛ پدر، مادر و معلم همه منتظرند؛ بلکه ملت‌ها و جامعه‌ها و حکومت‌ها همه منتظرند.

رژیم‌های سرمایه‌داری انتظار دارند که قدرتشان بیشتر گسترش یابد و دنیا را شدیدتر به زیر یوغ بی‌رحم استثمار خود بکشند و خون ضعیفان را بمکند.

رژیم‌های کمونیستی منتظرند انقلاب کمونیستی همه جا را زیر چتر خود بگیرد، و شدت فقر و جنگ و اختلاف طبقاتی تحول ایجاد کرده، اوضاع را به نفع آنها عوض کند تا کمونیسم، آزادی‌های فردی و حرمت انسانی را در کام خود فرو برد و افراد جامعه مانند یک ماشین یا یک مرکز دامداری که وسایل خوراک و فربه شدن و خوردن و چریدن در آن فراهم شده باشد، منهای انسانیت زیست کنند.

دانشجویان واقعی و محققان منتظرند با نیروی تفکر و اندیشه، مشکلات علمی را حل کرده و هرچه بیشتر بر دانش و درک خود بیفزایند و دایره معلومات را توسعه دهند.

پزشک با ایمان منتظر است نتیجه معالجات خود را در بیمارانش

ببیند.

﴿قُلْ كُلٌّ مُتَرَبِّصٌ فَتَرَبَّصُوا﴾^۱

«بگو همه منتظرند، پس منتظر باشید».

اگر انتظار در این دنیا که عامل تدریج و تدرّج، تأثیر و تأثر، فعل و انفعال، و گذشت زمان است، از بشر گرفته شود، دیگر ادامه حیات برایش بی لذت و بی معنی است.

انتظار است که زندگی را لذت بخش و باروح و بامعنی می سازد و شخص را به زندگی علاقه مند می نماید.

یک درخت تا وقتی انتظار می رود رشد کند و سایه داشته باشد و میوه بدهد، باقی می ماند؛ ولی وقتی از میوه دادن و از نمو و ترقی افتاد، آن را قطع می نمایند و به جایش نهالی می نشانند که تا سال ها چشم انتظار به رشد و نمو میوه آن بدو زند و آن را پرورش دهند و آبیاری کنند.

پس همه جهان و همه جامعه ها و همه مردم و افراد، تا هستند و در سرایشی سقوط و انقراض و فنا و مرگ و نیستی وارد نشده اند، منتظرند و باید منتظر باشند.

اسلام و انتظار

اسلام که تعلیمات و هدایت هایش بر اساس فلسفه های عمیق و صحیح اجتماعی و واقعی قرار دارد، اصل انتظار و نگاه به سوی آینده

۱. سوره طه، آیه ۱۲۵.

را، پشتوانه بقای جامعه‌ای مسلمان و محرک احساسات و مهیج روح فعالیت و اقدام قرار داده است؛ و انتظار آینده بهتر و عصر فتح و گشایش و فرج را برترین اعمال شمرده است و رسول خدا ﷺ در حدیث شریف:

«أَفْضَلُ أَعْمَالِ أُمَّتِي أَنْتِظَارُ الْفَرَجِ»^۱

«برترین کارهای امتم انتظار فرج است.»

انتظار فرج را افضل اعمال امت خود معرفی فرموده است.

آن هنگام که پیغمبر بزرگ اسلام ﷺ در حالی که غیر از علی علیه السلام و عموی بزرگوارش ابوطالب، از مردها یار و یاور دیگر نداشت و مردم را به خدا و دین توحید دعوت می فرمود؛ آن هنگام که دست یافتن بر خزائن کسری و قیصر، آن هم برای مردمی محروم و مستضعف، جزء محالات عادی محسوب می شد؛ و در آن هنگامی که به جای همکاری و قبول آن دعوت نجات بخش و آزاد ساز توحیدی، از مردم دشنام و ناسزا و اهانت می شنید و رنج و آزار و اذیت می دید، مردم را به آینده درخشان این امت نوید می داد و وعده می داد که کلمه توحید را بگویند تا رستگار شوید: «قُولُوا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ تَفْلِحُوا» تا عرب خاضع شما گردد و عجم به شما جزیه بدهد. سوگند یاد می کرد که گنج های کسری و قیصر در اختیار شما قرار خواهد گرفت.

۱. تحف العقول عن الرسول، ص ۳۷.

و پیروانش با سرمایه و اسلحه انتظار رو به سوی آینده و قدم به پیش قرار داده بود. و در برابر سیل مخالفت‌ها و شیطنت‌ها، قطع ارتباط‌ها و محاصره‌ها، شکنجه‌ها و آزارهای بدنی مسلح، به مقاومت و ایستادگی حتی تا ترک مال و خانه و شهر و مسکن در راه اسلام و هدف‌های توحید آن، تشویق می‌کرد و از پیروزی حق و مغلوب شدن باطل سخن می‌راند.

این انتظار و ایمان به این وعده‌های الهی بود که مسلمانان را در میدان‌ها فاتح و جانباز و فداکار کرد.

مسلمانان در انتظار این روزهای درخشان، آن روزهای سخت و تلخ و پر از مصیبت را پشت سر گذاشته و جلو رفتند. قرآن مجید در آیات متعددی، مسلمانان را به انتظار آینده گذارده و آینده بهتر را به این امت نوید داده است و آینده‌گرایی را تعلیم می‌فرماید.

از جمله در این آیه نوید می‌دهد که هرگاه خطر ارتجاع پیش آید و از مسلمانان، افرادی مرتد و بی‌دین شوند و از دین برگردند، خدا قوم و گروهی را می‌آورد که آنان را دوست می‌دارد و آنها خدا را دوست می‌دارند، نسبت به مؤمنان فروتن هستند، نسبت به کفار، عزیز و غالب و خوددار و غیر قابل انعطاف می‌باشند، در راه خدا جهاد می‌کنند و از ملامت و سرزنش ملامت‌کنندگان بیم ندارند؛ که آیه ذیل مشعر بر این مطلب است:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَنْ يَرْتَدَّ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِي
 اللَّهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٍ عَلَى
 الْكَافِرِينَ يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَخَافُونَ لَوْمَةَ لَائِمٍ
 ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ﴾^۱

«ای کسانی که ایمان آورده‌اید! هر کس از شما از آیین خود بازگردد، (به خدا زیانی نمی‌رساند؛ خداوند جمعیتی را می‌آورد که آنها را دوست دارد و آنان (نیز) او را دوست دارند، در برابر مؤمنان متواضع، و در برابر کافران سرسخت و نیرومندند. آنها در راه خدا جهاد می‌کنند و از سرزنش هیچ ملامت‌گری هراسی ندارند. این، فضل خداست که به هر کس بخواهد (و شایسته ببیند) می‌دهد. و (فضل) خدا وسیع، و خداوند داناست.»

در این آیه که خطر ارتداد و بی‌دینی و بازگشت به سوی کفر و شرک و فحشا و بشر پرستی و سنن و رسوم باطل شده، به وسیله اسلام مطرح شده است، قیام گروهی مجاهد را که بنا ارتجاع مبارزه کنند و آن را سرکوب نمایند، نوید داده؛ و مسلمانان حقیقی را در برابر این مرض مهلک و خطرناک، با انتظار و اعلام آیتنده سالم و شکست ارتجاع و پیروزی دوستان خدا، مصونیت بخشیده است.

۱. سوره مائده، آیه ۵۴.

و نیز آیه:

﴿إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ﴾^۱

«همانا ما قرآن را فرو فرستادیم و خود نیز آن را حفظ خواهیم

کرد».

خبر از حفظ قرآن مجید و رسالت اسلام و این دین و آیین مقدس می‌دهد و مخصوص به یک دوره و عصر نیست و تا ابد و تا هنگام ظهور حضرت مهدی علیه السلام و تشکیل جامعه جهانی اسلام، این آیه نویدبخش و امیدوار کننده است که در هیچ حال و شرایطی مسلمانان نباید ناامید باشند، بقای این دین بر حسب سنن الهی و وعده‌های خدا و رسول خدا تضمین شده است.

اگر بازگشت به عقب و ارتداد و رجعت به جاهلیتی پیش بیاید و در بین ملل مسلمان، صدای افتخار به دوره‌های جاهلیت و زنده کردن رسوم پیش از اسلام بلند بود، و اگر به هر شکل و وضع، بیگانگان یا افرادی که در شمار مؤمنان بوده و به ارتداد و فساد روی نهاده‌اند، بخواهند پیشرفت و جهانگیر شدن انقلاب الهی اسلام را متوقف کنند، یا از بین ببرند و شعائر اسلام را تعطیل و در فراموشی اندازند، قانون خلقت و صدای وجدان و فطرت و اراده الهی، گروهی مصمم و باعزیمت را که خدا آنها را دوست دارد و آنها خدا را دوست

۱. سوره حجر، آیه ۹.

می‌دارند، برای حمایت این دین و جهانی شدن این انقلاب و روشن نگاه داشتن این چراغ بر می‌انگیزد.

از هنگام رحلت پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله تا حال، تاریخ اسلام مصادیق و نمونه‌های بسیاری از آنچه در این آیه پیش بینی شده است، نشان می‌دهد و ارتداد در صورت‌های مختلف، دعوت اسلام را تهدید کرده و بلکه به ظاهر متوقف ساخت؛ ولی چنان‌که در این آیه خداوند متعال وعده فرموده است، هر مرتبه، ارتداد به وسیله افرادی الهی و مخلص و فداکار سرکوب شده و خطر خاموش شدن صدای دعوت اسلام مرتفع گشت. ارتداد و عقب‌گردی که پس از رحلت پیغمبر صلی الله علیه و آله

۱. برحسب اخبار مستفیض و بلکه متواتر حوض که در معتبرترین جوامع حدیث اهل سنت، مثل صحیح بخاری و صحیح مسلم و موطأ مالک و مسند احمد روایت شده است، رسول اعظم اسلام صلی الله علیه و آله خیر داد که گروهی از اصحابش پس از وفات آن حضرت بی‌دین و مرتد گردیده، و بازگشت به عقب و قهقرا می‌نمایند، و صدق خبر پیغمبر صلی الله علیه و آله ظاهر گشت.

هنوز جسد اطهر پیغمبر صلی الله علیه و آله دفن نشده بود که مرتجعان وارد میدان شده، و برنامه‌هایی را که پیغمبر در امور ولایت و رهبری امت و لزوم تمسک به کتاب و عترت اعلام فرموده بود کنار گذارده و سقیفه بنی ساعده، نخستین مظهر رسمی این ارتجاع گردید. و این همان ارتجاعی است که زهرای مرضیه علیها السلام در آخر خطبه تاریخی در مسجد مدینه آن را محکوم فرمود و از جمله فرمود: «فَلَمَّا اخْتَارَ اللَّهُ لِثِيَّةِ دَارِ أَوْلِيَاءِهِ وَمَأْوَىٰ أَضْفِيَاءِهِ، ظَهَرَتْ فِيكُمْ حَسَكَةُ النِّفَاقِ، وَسَمَلُ جَلْبَابِ الدِّينِ، وَنَطَقَ كَاطِمُ الْعَاوِينَ، وَبَغَّ خَامِلُ الْأَقْلِينَ، وَهَدَرَ فَنِيْقُ الْمُبْطِلِينَ، فَخَطَرَ فِي عَرَصَاتِكُمْ، وَأَطْلَعَ الشَّيْطَانَ رَأْسَهُ مِنْ مَغْرَزِهِ هَاتِفًا بِكُمْ، فَأَلْفَاكُمْ لِدَعْوَتِهِ مُسْتَجِيبِينَ...»؛ «وقتی خدا جان پیامبر خود را قبض کرد، قومی به عقب برگشته و راه ارتجاع پیش گرفتند و راه‌های گوناگون، آنها را گمراه کرد و به بیگانه اعتماد کردند و با غیر رحم پیوند نمودند، و بسبب و وسیله‌ای را که مأمور به مودت و دوستی آن بودند، ترک کردند و بنا را از اساسش کنده

مخصوصاً در امر خلافت و رژیم حکومتی اسلام پیش آمد و منتهی به عثمان‌ها و معاویه‌ها و یزیدها و سایر بنی‌امیه و بنی‌عباس و ستمگران دیگر شد و نظام سیاست و حکم و اداره جامعه اسلامی را به نظام حکومت‌های قیصرها و کسری‌ها برگرداند، ابتدا با مقاومت و مخالفت رسمی افرادی انگشت شمار به رهبری علی و فاطمه زهرا علیها السلام روبرو شد، و پس از آن، - اگرچه عقب‌گرد از دین به مرور زمان گسترش یافت؛ ولی ك- کسانی که از آن بازگشته و به گروه علی علیه السلام و وفاداران حقیقی انقلاب اسلام ملحق گردیدند، زیاد شدند و با قیام مسلمانان انقلاب خواه علیه عثمان، حکومت علی علیه السلام فرهنگ جاهلی را در یک قدمی نیستی و فنا قرار داد؛ اما بازمانده و وارث حقیقی جاهلیت (معاویه) دوباره پرچم ارتداد را برافراشت و از آن به بعد، اگرچه جاهلیت ریشه کن نگردید، و اسلام نیز تا حال به هدف‌های بزرگ خود نرسیده و انقلابش کامل نگشته و در بین راه است و باید منتظر آینده بود تا آن مصلح حقیقی و منتظر موعود بیاید و انقلاب اسلام را عالم‌گیر ساخته و حکومت جهانی الهی را تشکیل دهد؛ ولی همواره تحت تأثیر همین

◀ و در غیر جایگاه خود بنا نمودند.

و در مکتوبی (نامه ۳۲، صحیح صالح) که به معاویه مرقوم فرموده است: پیروانش را که پس از رهبران گذشته این ارتداد، وارث آنان شد، نکوهش نموده و می‌فرماید: «فَجَاؤُوا عَن وَجْهَتِهِمْ وَنَكَضُوا عَلَيَّ أَعْقَابَهُمْ، وَتَوَلَّوْا عَلَيَّ أَذْبَارَهُمْ، وَعَوَّلُوا عَلَيَّ أَحْسَابَهُمْ»؛ «کسانی که گرفتار مکر و خدعه معاویه و اضلال او شدند، از راه خدا برکنار گردیده و به قهقرا برگشته و راه ارتداد و ارتجاع پیش گرفته و به حسب‌های پست و بی‌مایه و العاشده، اعتماد کردند».

تعالیم اسلام و برنامه انتظار، مبارزه با ارتداد و جاهلیت جریان داشته و دارد و در صورت‌های مختلف از تسلط کامل و تمام عیار جاهلیت جلوگیری شده است که شهادت سید الشهداء علیه السلام و قیام مقدس حسینی علیه بنی امیه، کاری‌ترین ضربت‌ها بر پیکر ارتدادی بود که به وسیله بنی امیه رهبری می‌شد.

ما در اینجا نمی‌خواهیم تاریخ این مقاومت‌ها و مبارزه‌ها را در عصر بنی امیه و بنی عباس و ادوار مختلف شرح دهیم، و از نقش اهل بیت و برنامه‌ها و تعالیم ائمه طاهرین علیهم السلام که بیشتر به صورت مبارزه منفی بسیار دقیق به حملات خلفای جور علیه موجودیت اسلام و حقایق و اهداف مقدس این دین پاسخ داده و مدافعه می‌نماید، چیزی بگوییم؛ ولی باید متذکر شویم که روش مبارزه منفی آنها، اکنون هم مؤثرترین روش مبارزه با دشمنان داخلی، منافقان و دشمنان خارجی است و نتایج مهمی نیز داشته است. مثلاً به زندان افتادن امام هفتم حضرت موسی بن جعفر علیه السلام به شدت ارکان جاهلیتی را - که به وسیله هارون دیکتاتور و بنا آن همه قدرت و توسعه قلمرو حکومت استبدادی نگهداری می‌شد - لرزاند.

بیان کامل این مطلب، حداقل به یک کتاب مفصل نیاز دارد که فعلاً در پی آن نیستیم؛ بلکه فقط می‌خواهیم متذکر شویم که انتظار و مثل این وعده‌هایی که در این آیه کریمه و آیات دیگر است، یکی از پایه‌های مهم و زنده مبارزه علیه فساد، در جامعه اسلام بوده، که آن را باید

سرچشمه مقاومت‌ها و منبع تحرکات و مبارزات ایجابی و سلبی اهل حق با اهل باطل شمرده که مسلمان هیچ‌گاه کار اسلام و انقلاب آن را پایان یافته و تمام شده نخواهد دانست، و همواره به مضمون آیه کریمه:

﴿يُرِيدُونَ أَن يُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَيَأْبَى اللَّهُ إِلَّا أَن يُتِمَّ
نُورَهُ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ﴾^۱

«کافران می‌خواهند نور خدا را با گفتار جاهلانه خود خاموش کنند ولی خداوند نمی‌خواهد، مگر آنکه نور خود را به پایان برساند اگرچه کافران کراهت دارند».

تلاش‌های دشمنان و منافقان نقش بر آب و نور خدا در اتمام و گسترش خواهد بود.

انتظار جامعه شیعه

مسلمانان عموماً و شیعیان خصوصاً منتظرند که سراسر گیتی را عدل و علم و توحید و ایمان و برابری و برادری فراگیرد و آن رهبری که وعده ظهور او در قرآن و صدها احادیث معتبر وارد شده است، ظاهر شود و آیین توحیدی اسلام را که در شرق و غرب جهان وارد شده است، ظاهر کرده و گسترش دهد، و امت واحد، حکومت واحد، قانون واحد، نظام واحد تمام افراد بشر را متحد، هم‌صدا، هم‌قدم و به هم پیوسته سازد.

۱. سوره توبه، آیه ۳۲.

این عقیده به ظهور مصلح منتظر، حضرت مهدی موعود - چنان که در روایات به آن اشاره شده است - شیعه را در جریان زمان برای مقاومت در برابر صدمات و لطماتی که بر هر دعوتی وارد می‌شد و آن را متلاشی می‌کرد، پرورش داد و فکر شیعه را که فکر خالص اسلامی است، و جامعه شیعه را از زوال و انقراض نگاه داشت و تا امروز این فکر و این عقیده و ایمان عامل بقای شیعه و پایداری و استقامت اوست. با آن وضع جان‌گزای حکومت بنی امیه و بنی عباس روبرو شده بودند و تمام حیثیات و شؤون ظاهری و اجتماعی آنها لغا شده، و از همه مشاغل محروم، و در همه جا مورد تعقیب و زیر نظر جاسوسان حکومت قرار گرفته، و کمترین مجازات آنها زندان بود، تا مجازات‌های شدید از بریدن دست و پا و زبان و بینی، و شکنجه‌های غیر قابل تحمل دیگر.

آن شیعیان، اگر منتظر و آینده بین نبودند و اعتقاد به پیروزی حق و عدالت، و شکست باطل و ستم نداشتند، با اینکه همه چیز را از دست رفته می‌دیدند، هرگز بر ایشان حال مقاومت باقی نمی‌ماند و همه حتی در دل شکست خورده و تسلیم می‌گشتند و از دگرگون شدن اوضاع و عوض شدن و ورق خوردن صفحه تاریخ ناامید می‌گردیدند و ریشه هر نهضت و حرکت و پایداری در آنها خشک می‌شد.

اما پیغمبر اکرم ﷺ و علی ﷺ وعده داده و قرآن مجید نیز بشارت داده است که این دین پایدار می‌ماند و این راه بسته نمی‌شود و این نزاع

و نبرد حق و باطل، با غلبه ظاهری جباران تاریخ مانند یزید و ولید و زیاد و حجاج و هارون و دیگران پایان نمی پذیرد.

و پس از رحلت رسول خدا ﷺ و شهادت امیرالمؤمنین و سید الشهداء (علیه السلام) تا امروز ریشه تمام حرکات و نهضت‌های شیعه و مسلمین علیه باطل و استثمارگران، همین فلسفه اجتماعی انتظار و عقیده به ادامه مبارزه حق و باطل تا پیروزی مطلق بوده است، که می‌بینیم همیشه از میان شکست‌ها، پیروزی‌هایی آشکار و در عین ذلت ظاهری، پرتو و شعاع عزت و سربلندی و آقایی نمودار شده و اراده‌ها و همت‌ها به حرکت و جنبش درمی‌آید و افراد با اراده و مصمم و متعهد وارد میدان می‌شوند؛ و هرچه دشمنان حق و عدالت، مسلمانان را می‌کشند و به زندان می‌اندازند و هرگونه شکنجه و عذابی را درباره آنها اجرا می‌نمایند و آنها را از اجرای قوانین اسلام و برقرار کردن شعائر دینی با زور و تطمیع باز می‌دارند و تعلیم و تربیتشان و مطبوعات و تبلیغات و تمام وسایل ارتباط جمعی و رسانه‌های گروهی را ضد اسلامی و منحرف کننده می‌سازند. در ایران، الجزایر، اندونزی، فیلیپین، اوگاندا، اتیوپی، فلسطین و نقاط دیگر باز هم مبارزه ادامه می‌یابد تا ملت‌هایی مثل ایران، الجزایر و اندونزی آزاد می‌شوند.

این است فلسفه بزرگ اجتماعی انتظار ظهور. و این است یکی از اسرار غیبت حضرت صاحب الامر - عجل الله تعالی فرجه - و از این جهت است که ثواب منتظرین مانند ثواب مجاهدین و بلکه شهیدان بدر و أحد است.

و این است که از نظر یک فرد مسلمان در هر شرایط و اوضاع نامساعد و ناگواری که جلو بیاید، کار اسلام خاتمه یافته تلقی نمی‌شود و روز این دین به آخر نمی‌رسد.

و این است همان فلسفه‌ای که در ادیان گذشته نیز مایه امیدواری پیروان آنها و مشوق آنان به استقامت و پایداری و مقاومت و جهاد بوده است. و در حقیقت، انتظار فلسفه محکم و استواری است که در تمام ادیان مورد توجه بوده و به آن عقیده داشته‌اند و از سنن و نوامیس ثابتی است که همه ادیان آسمانی در بقای خود از آن مایه گرفته‌اند و همه در انتظار آینده عالی‌تر و بهتر بوده‌اند و ظهور اسلام، این دین جامعه، به تمام آنها توید داده شد؛ تا وقتی خورشید جهان تاب اسلام طلوع کرد و عالم و تمام پیروان ادیان از انتظار آن بیرون آمدند، در اسلام نیز که آخرین رسالت‌ها و ادیان است، مسأله انتظار، این فلسفه بزرگ در ظهور مصلح و منجی آخر الزمان و ولی دوران حضرت مهدی علیه السلام که در بیت رسالت و از فرزندان علی و فاطمه و حسن و حسین و نهمین فرزند حسین است، خلاصه شد.

عامل بقا

پنابراین - چنان‌که از بررسی‌های عمیق و دقیق در تاریخ و فلسفه ادیان و قرآن کریم و احادیث و روایات استفاده می‌شود - فلسفه انتظار مانند یک عامل و ماده حیاتی مهم در تمام ادیان آسمانی وجود داشته و رمز بقا و موجودیت آنان بوده است و اکنون هم از عوامل بقای جامعه مسلمین است.

دیدگاه وسیع

در ضمن، این انتظار است که دیدگاه وسیع و افق نظر بلند مسلمانان و مخصوصاً شیعیان را نشان می‌دهد؛ در حالی که بسیاری از مردم و ملل دیگر انتظار می‌برند که بر ملل دیگر مسلط شده و آنها را استثمار نمایند.

و در حالی که هر یک از شرق و غرب در انتظار روزی هستند که حریفشان از پا درآید و جهان مسخر هوی و هوسشان گردد. و در هنگامی که کمپانی‌های بازرگانی و حکومت‌های زیر نفوذ آنها انتظار می‌کشند، دنیا بازار تجارت آنها شود و بشر در عالم اقتصاد برده آنها گردد.

و در وقتی که گروه‌های بسیاری در جهان، امروز بی‌هدف در کنار کاباره‌ها و سینماها و تماشاخانه‌ها صف کشیده و دقیقه‌شماری می‌کنند و در انتظارند که در این اماکن فساد به رویش باز شود و به این ترتیب، هستی خویش را تباه می‌کنند.

در این هنگام، مسلمان آگاه و روشن‌فکر و شیعه متعهد و مبارز، در انتظار روزی است که جهان به زیر پرچم حق و عدالت و توحید و حکومت جهانی اسلام و احکام خدا درآید و تمام بی‌عدالتی‌ها و نابرابری‌ها نابود گردد و این فاصله‌های پوچ از میان خلق خدا برداشته شود.

مسلمانان انتظار روزی را می‌کشند که فقر و بدبختی، و جهل

و نادانی از سراسر جهان ریشه کن گردد و پیش و بصیرت جامعه، کامل و افراد صالح و رشید و دادگر، زمامدار و مصادر امور باشند، و اختلافات جغرافیایی و ملی و دینی، و سیاست‌ها و رژیم‌ها و مسلک‌های باطل از بین برود.

این پیش و مقصد و هدف و انتظار مسلمانان است که خیر و سعادت عموم، عصر آزادی، برابری همگان و آسایش و رفاه، علم و ترقی، و عدالت و نیک بختی را برای تمام افراد بشر خواهان است.

این انتظار، شخص را متعهد و مسؤول می‌سازد که برای تحقق هدف‌های اسلام و عملی شدن برنامه‌های دین، بدون هیچ یأس و ضعف و سستی و ناامیدی، شب و روز کوشش نماید و فداکاری کند تا بلکه یک گام به سوی مقاصد متعالی اسلام جلو برود.

این انتظار، شخص را محکم و مقاوم، بااراده، نفوذناپذیر، مستقل، شجاع و بلند همت می‌سازد.

این انتظار، لفظ نیست؛ گفتن نیست؛ عمل است، حرکت است، نهضت و مبارزه و جهاد است، صبر و شکیبایی و مقاومت است.

نیمه شعبان

نیمه شعبان، عید انتظار، عید نور، عید نهضت و آماده شدن برای جهاد بیشتر، مقاومت‌های سخت‌تر؛ و جشن و چراغانی آن، اعلان نشاط، آگاهی، روشنی ضمیر، توجه منتظران و نمایش شادمانی‌ها و زوال تاریکی‌ها در جامعه جهانی اسلام است.

کسی که منتظر است، باید به سوی آن رستاخیز عظیم و بی مانند قدم بردارد و آماده شود و از هر فرصتی بهره‌برداری نماید، و دین خدا و احکام خدا و آنچه را که به صاحب وقت و ولی عصر - ارواحنا له الفداء - انتساب دارد، از مال و جان و فرزند و مقام خود گرامی‌تر بدارد و برای حفظ و نگاه‌داری آن کوشا تر باشد، و باید جشن و چراغانی و تبلیغات و سخنرانی‌ها و مجالس و محافل نور، این انتظار حقیقی را در دل‌ها روشن‌تر سازد و بر نشاط و تعهد و مقاومت جامعه بیفزاید.

کسی که منتظر است، به معانی بزرگی که از جشن و چراغانی نیمه شعبان در نظر است، التفات داشته و هدف و مقصد را فراموش نمی‌نماید، و جشن و چراغانی را وسیله سرگرمی قرار نمی‌دهد، و به جای وظایف خطیر و مسؤولیت‌های مهمی که در برابر خدا و قرآن و شخص حضرت ولی عصر - ارواح العالمین له الفداء - و اسلام و تشیع دارد، به مراسم خشک و خالی جشن و چراغانی اکتفا نمی‌کند، و از حقیقت و درسی که از این مراسم باید گرفت غافل نخواهد ماند، تا خدای نخواسته دشمنان یا نادانان، این مراسم و بلکه اصل انتظار را عوضی تفسیر نمایند و آن را عامل سکوت و رکود و ترک امر به معروف بشمارند.

این جشن‌ها و چراغانی‌ها باید اعلان و قاداری به اسلام و تصمیم محکم به مقاومت در برابر نقشه‌های ضد اسلام، و ابراز علاقه به قرآن، و مطالبه حقوق اسلامی، و هم‌صدایی و اتفاق و اتحاد باشند.

این مراسم که در نهایت خلوص صورت می‌گیرد، اعلام خواسته‌های حقیقی جامعه، مخالفت همگان با نظام‌های نامشروع، و موافقت آرای عموم با نظام خالص و صحیح اسلامی است، که باید همیشه و در تمام مواقع و فرصت‌ها ابراز شود.

وَالسَّلَامُ عَلَيَّ نَامُوسِ اللَّهِ الْأَكْبَرِ وَالْإِمَامِ الثَّانِي عَشَرَ، أَبِي
الْوَقْتِ وَمَوْلَى الزَّمَانِ، الَّذِي هُوَ لِلْحَقِّ أَمِينٌ وَلِلْخَلْقِ أَمَانٌ،
مَوْلَانَا وَسَيِّدِنَا صَاحِبِ الزَّمَانِ، أَرْوَاحُ الْعَالَمِينَ لَهُ الْقِدَاءُ
وَعَجَّلَ اللَّهُ تَعَالَى فَرَجَهُ، وَجَعَلْنَا مِنْ شِيعَتِهِ وَأَنْصَارِهِ وَأَعْوَانِهِ.

قم المشرفه، حرم الائمة عليها السلام

لطف الله صافی گلپایگانی

۱۳۹۸ هـ ق